

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdekvéleményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A régi nóta.

A tegnap megjelent budapesti lapoknak alkalmuk van szöszterinti szövegükben közölni ama válaszokat, melyeket a közös hadügyminiszter a delegációk mult évi ülésein hozzántéztet kérdésekre adni fog a delegációk most megnyílt ülésein.

Eme kérdések közül igen természetesen legfontosabb a harmadik katonai akadémiára vonatkozó rezolúció.

Ránk magyarokra különösen az fontossága van a kérdésnek, hogy mi a harmadik katonai akadémia felállítására helyétül Magyarország valamelyik városát kívánjuk kijelölni és kívánjuk továbbá azt, hogy azon akademián a tannyelv magyar legyen.

Emlékezhettünk még arra, hogy ez a kérdés a delegációban nem a mult évben lett először felvetve.

A magyar politikai közvélemény, a sajtó és az egész nemzet ismételtén sürgette a kormányokat egy magyar tannyelvű katonai akadémiának magyar területen leendő felállítására.

A válasz jó hosszú ideig merőben elutasító volt.

Az 1893-iki delegációnális ülésnek egyikén aztán még a néhai Bauer báró közös hadügyminiszter annyira engedett a régi merevségből, hogy ígéretet tett a kérdés alaposabb tanulmányozására és egyben 40.000 frt póthitelt kért a szükséges előtanulmányozások költségeire.

Tavaly ismét megkérdezték a delegációban most már Krieghammer lovagot, hogy hát tanulmányoztatta-e a kérdést és mennyit költött el e célra a 40.000 frt összegből.

Krieghammer ur tavaly azzal felelt, hogy ő csak azelőtt rövid idővel léprén hivatalba — nem volt ideje a kérdést sem tanulmányozni, sem más által tanulmányoztatni, hanem a jövő delegációnális ülésszakban ennél többet fog mondani.

Most ime elkövetkezett az a jövő ülésszak és már ismeretes a Krieghammer ur által e kérdésre adandó válasz.

Krieghammer ur a mint anyilvá-nosság előtt fekvő válaszból kitűnik, azt fogja mondani, hogy még mindig nem volt ideje a kérdéssel foglalkozni, s arra sem volt ideje, hogy más által előtanulmányokat tétessen, ergó a 40 ezer frt még érintetlen.

No persze, ha ismétlő puskákról, vagy ilyesmikről van szó, akkor a közös hadügyi kormány rögtön kész van a rendkívüli költségelőirányzatokkal és a több millós póthitelekkel, ámde mikor valamely magyar érdek, vagy egészen jogszzerű magyar igény kielégítéséről van szó, akkor a hadügyminiszter azzal üti el a dolgot, hogy nem volt még ideje tanulmányozni a kérdést, de majd jövőre meggondolja magát és akkor tán mond valami kielégítőt.

Az idei delegációra tehát ismét csak az a családás vár, a miken eddig minden évben keresztül ment. A hadügyi kormány ígér valamit a jövőre, de nem cselekszik semmit a sürgött követelés kielégítésére.

És a magyar delegáció tagjai?

No hát ezek alig négy ellenzéki kivételével a kormánypártból kerülven ki, szép csendesesen most is zsebre fogják rakni a hadügyminiszter semmit mondó válaszát, zsebre vigják üres ígéreiteit és odavetett biztatásait és mint a kik jól elvégezték a dolgukat, szép csendesesen hazajönnek Budapestre s a magyar katonai akadémia dolga évek hosszú sorára ismét megfeneklék.

Ez a politikai vitus-táncz így foly már régóta abban a gyönyörűséges tületben, a mely egyébre nem való, csak hogy végig hallgassa az előterjesztéseket és megszavazzon mindent, a mit tőle kérnek.

Bánffy Dezső báró nagyban kérekedett azzal, hogy a magyar követeléseket igyekszik érvényesüléshez juttatni.

Nó, most meglátjuk, hogy mit fog mondani Krieghammer lovagnak a magyar katonai akadémiát illető kategorikus válaszára?

Előre látjuk, hogy ő sem lesz különb a — deákné vásznánál.

Politikai hír.

Új ismétlő-fegyverek. A „Neue Freie Presse” egyik budapesti távirata kellemes perspektívát nyit meg a jövőre. A közös költségvetésben ugyanis jelentékeny mennyiségű ismétlőpuskák beszerzése van előirányozva. Kiderült tudniillik, hogy az ismétlő-puskák tartalékkészlete, a melyet néhány évvel ezelőtt 9 millióban állapítottak meg, elégtelen és ezt a háború-tartalékok jelentékenyen fel kell emelni. A hadügyi kormány egyuttal elhatározta, hogy a műszaki csapatok, ugymin

a tüzérségi és trainesapatokat ismétlő karabélyokkal látja el. Ennek folytán az ismétlő-fegyverek utólagos beszerzésére szükséges összelőirányzatot 20 millióval fel kell emelni. Ezeket a puskavásárlásokat több évre osztják el és a jövő évre csak a szokásos 1.800.000 frtos részletet követelik. A beszerzendő fegyvereket a nyolcz milliméteres puskák eddigi szisztemája szerint fogják készíteni.

A delegációk.

Budapest, jun. 6.

A magyar delegáció elnöke gr. Andrássy Aladár értesülés szerint, megnyílt beszédében kerülni fog minden oly mozzanatot, a mely akár az albizottságokban, akár a plenáris ülésekben valamely nagyobb politikai diskusszió anyagát képezhetné.

Az osztrák delegáció elnökévé, Lobkovitz Ferdinánd hg. van kizemelve, a kinek politikai egyénisége azt jelenti, hogy a megnyílt ülésen aligha lesz nevezetesebb kijelentés.

Az alelnököt a lengyel delegátusok köréből választják meg.

A közös kormány előterjesztései között csakis a hadügyminiszteri költségelőirányzata tartja ében a politikai érdeklődést. Lesz a tavalyi költségvetési előirányzathoz képest túlkövetelés a jövő évi budgetben, a zárszámadásban pedig póthitel. Ötödfél millióra számítják egyelőre a differenciákat, de nem lehetetlen, hogy a két delegáció erős meglepetésben részesül éppen a fegyverkérdés czímen. Már is hallatszik, hogy a jövő évi költségvetésbe jelentékeny összeg szerepel az ismétlő fegyverek költségének a rovatán. A mult évben megállapított kilencz milliónyi összeg ugyanis elégtelennek bizonyult, sőt szüksége merült fel annak hogy a hadügyi kormány tartalékkészlete jelentékenyen megszoríttassék. A hadügyi kormány egyuttal azt is elhatározta, hogy a műszaki tüzérség és szerkeszapatok is ellátassanak ismétlőkarabinokkal.

Ennek folytán felmerült annak a szükség, hogy az ismétlő fegyverekre előirányozott összeg husz millió forinttal felmentessék. Ez összeg azonban nem egyszerre fog a költségvetésre beállítani s a jövő évre a hadi kormány e célra csak egy millió nyolczszázezer forintot követel.

A delegáció ülésszakát a mai kilátások szerint rövidnek számítják úgy az osztrákok, mint a magyarok legalább még ma azt hiszik, hogy három hét alatt elintézhető a delegáció anyaga. De ez még csak számítás, mert úgy a magyar, mint az osztrák virágcsalással, engedelmességre szoktatta. Most száraz, szivós izmu karját napokon, heteken át kinyújtva tartották, és mikor a nőstény tojásaira ült s nem mozdult többé a fészekről, még éjtszakára sem ment odujába. Megtanult aludni állva, kinyújtott kézzel. Voltak bizony remetek, a kik még nagyobb csudákat is vittek véghez.

Egészen hozzácsókokott ahhoz a kis nyugtalan szempárhoz, mely a fészek pereméről feléle pislogott. esőtől jégtől védte a fészket tőle telhetőség.

Egy nap végre leszáll a nőstény örhelelyéről. A két madárka a fészek szélére ül, farkát csóválgatja tanakodva és elégedettségűl sugározza, jellehet az egész fészek csak úgy viszhangzik a csipogástól. Kis vártatva neki indulnak a legesszeveszettebb fereg-vadászatnak.

Férget fereg után csipnek nyakon s viznek haza azok számára, a kik a remete kezében csipognak. É mikor az étel érkezik a csipogás tetőpontra hág. A jámbor embert tán zavarja imádságában ez a csipogás.

És csöndesen, csöndesen leeresztik karját izmai, jóformán elvesztették mozgóképességüket és apró szemek bekandikálnak a fészkekbe.

Soha világ-életében nem látott ő még valami annyira rutat s nyomorúságosat: kicsiny, csupasz testek, itt-ott fódve gyéren egy-egy ben peheltől, se szem, se szárny, voltaképpen csak hat nagy tádogó szá.

Valami furcsa érzés járta át, de hát neki épen úgy voltak ők jók, a hogy voltak. Atyjukat és anyjukat soha sem vette ki imádságában a nagy pusztulásból, de mikor most legközelebb imádkozott az Istenhez, hogy mentse meg a földet azzal a végpusztulástól, ezt a hat kis gyámoltalan kivette belőle.

És mikor a pásztor fiuk ismét ételt hoztak neki, nem hálálta meg többé azzal, hogy

delegációban az Agliardi — Kálnoky — Bánffy-ügy kinyújthatja nemcsak az albizottsági, hanem a plenáris üléseket is.

A magyar katonai akadémia.

A közös külügyminiszter a magyar katonai akadémiát illetőleg a delegáció tavalyi ülésén hozzántéztet kérdésre következő választ adja:

Az első határozat a harmadik katonai akadémia terveiről, az akadémiákba való felvételre pályázókrol és a tiszti állomány kiegészítéséről szolt. A delegáció utasította a közös hadügyminisztert, hogy a harmadik, Magyarországon felállítandó katonai akadémiára vonatkozó tervek és költségvetés elkészítésére megszavazandó 40.000 forint összeggel készíttesse el a terveket és nyujtsa azokat részletes előterjesztés kíséretében.

Erre a rezolúcióra így felel a közös hadügyminiszter:

Eddig nem jutottam azon helyzetbe, (?) hogy egy feállítandó harmadik katonai akadémia részletes tervének és költségvetésének elkészítésére engedélyeztet 40.000 forintnyi hitelt igénybe vehessem.

A kívánt statisztikai adatokat a következőben terjeszti be a közös hadügyminiszter:

Felvételre a Terézia katonai akadémiába pályázott osztrák 38, magyar 16; a műszaki katonai akadémiába pályázott osztrák 41, magyar 7, összesen 152.

Felvétetett a Terézia katonai akadémiába osztrák 55, magyar 5; a műszaki katonai akadémiába osztrák 29, magyar 6, összesen 95.

Magyar nyelv a katonaiskolában.

A közös hadügyminisztert a delegáció tavalyi ülésén egy rezolúció arra szólította fel, hogy a magyar nyelv oktatásának és a magyar nyelvű növendékek felvételi vizsgáinak eredményéről jelentést és kimutatásokat ebben az évben is terjesszen az országos bizottság elé.

Erre a felhívásra a miniszter így válaszol:

A magyar nyelv tantárgyának oktatása a közszeghi, kismártoni, és kassai katonai alrealtanodák egy-egy további osztályának növendékeire is kiterjesztett, úgy hogy jelenleg már a nevezett intézetek mind a négy osztályának növendékei kötelesek a magyar nyelv tanulására.

A növendékeknek a lefolyt 1893—94. tanév végén magyar nyelv tantárgyában tett előmenetelét, valamint az ide 1894—95-diki tanév kezdetén a katonai nevelő és képző intézetekhez felvételre jelentkezett magyar

ajku pályázók felvételi vizsgáinak eredményét a következő két átnézetben mutatom ki.

Tanultak magyarul: A fischaui katonai árvalházban 144 növendék közül osztrák 32, magyar 51; a kassai alrealtanodában 203 növendék közül osztrák 188, magyar 64; a közszeginek 184 növendék közül osztrák 81, magyar 90; a szentpölteninek 214 növendék közül osztrák 51, magyar 4, a kismartonak 273 növendék közül osztrák 157, a magyar 75; a fehértemplomi főreális-kola 434 növendék közül osztrák 97, magyar 126; A Terézia katonai akadémia 439 növendék közül osztrák 73, magyar 112; A műszaki katonai akadémia 276 növendék közt osztrák 38, magyar 53. A herlansi leányiskola 176 növendék közül osztrák 39, magyar 17. A soproni leányiskola 67 növendék közül osztrák 25, magyar 15. Összesen osztrák 657 magyar 668.

Magyarajku (németül nem tudó) pályázót az idén mindössze csak 37-et vettek fel az összes katonai képző- és nevelőintézetekbe. A morva-féhérttemplomi főreálisiskolába és a két akadémiába ilyenek nem is jelentkeztek. E három intézet felvett összesen csak 24 németül tudó magyart, visszatartottak 10-et.

A delegáció hetedik rezolúciója arra utasítja a hadügyminisztert, hogy bármely felszerelési és ruházati tárgyának a pályázatok kiírása alkalmával a magyar iparnak fentartott szükségleti rész a jövőben is ennek számára tartassék fenn és amennyiben az ebből a kisipar számára elkülönített rész ez igénybe nem venné, az is a hazai iparnak adassék ki a különböző gyárak lehető figyelembevételével.

Erre a miniszter így válaszol: Azon hányad, mely a császári és királyi hadsereg ruházati és szerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar részére fentartott, jövőre is annak fog juttatni. Hogy ha pedig a magyar kisipar a neki szánt részt, a különböző gyárak lehető tekintetbevételével, szintén a magyar iparnak fog átengedtetni.

Ezen a hadügyminiszter válaszáinak lényeges pontjai.

Az EMKE rövidített kiejtése.

Az EMKE megtartotta tíz éves jubileumát Sz.-Udvarhelyen, a református templomban, június 4-én. Diszes közgyűlés volt, melynek díszét emelte a nagyszámu közönség meleg érdeklődése. A díszes közgyűlés napirendje megfelelt az egyesület köztüvelődési céljának, s megfelelt a közönség várákozásának. A szokásos elnöki megnyitó és titkári jelentés után következett Réthy Lajosnak gr. Kun Kocsárd felett tartott emlékbeszéde, melynek az a rövid tartalma, hogy feltűntette a nemes grófnak áldozatra kész-

zével nyakon ragadta a vakmerőt, megcsóválta a feje körül és bösz haraggal nesze a folyóba hajította.

Eljött aztán az a nap is, mikor a kicsikéket már megbirta szárnyuk. Az egyik anya-madár a fészekbe szállott, hogy kitaszgálja belőle a fiókákat, míg a másik köröskörül röpködött, hogy megmutassa, milyen könnyű mesterség az, csak egy kis mersz kell hozzája. És mikor a fiókák nagy konokul egyre szeppegettek, az öregnek neki indultak hogy kimutassák, milyen szépen tudnak ök repülni. Kiterjesztett szárnyal kanyaroktalt föl s alá, vagy fölemelkedett pascirtaként a magasba, vagy megállottak egy helyben és buzogn lebegteték szárnyukat.

De mikor a fiókák csak egyre makacsodtak, jó remete nem tudta megállani, hogy bele ne elegyedjék a dologba. Újjával gyöngöden kitaszgálta őket, és így minden dűlőre jutott. Kiszökdöste, vergődve, csapkodva nagy bizonylatlanul a levegőben, mint valami szárnyas egerek, közbe közbe lestüledtek, de megint csak fölemelkedtek, apródnként kitanultak, mi a csinja binja, és a nagy tudományt arra használták föl, hogy lehet hamar megint visszerakortiljenek a fészekbe. Az öregek büszkén és örvendezve tértek meg hozzájuk, és a vén Hatto mosolygott.

A jó remete is épen nagy forduló pontra ért a saját ügyében. Fontolgatta, törte nagyban a fejét, hogy vajon az Ur igralma nem nyujtana az ő nehéz kérdésében valami jobb utat-módot.

Ki tudja, hogyha egyszer minden kiderül, nem világlik-e majd az is ki akkor, hogy a mi jó menyeyi Atyánk e földet jobb kezében tartja, mint valami nagy-nagy madárfészket, ki tudja, nem ő tanította meg, vajon szeretni mindazokat, a kik rajta laknak s építgetnek, a föld sok, gyámoltalan gyermekét. Ki tudja, tán ő is megsajnálja azokat, a kiket elpusztítják fenyegetett, épen mint a

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Június 7.

Mese a madárka fészkeről.

(Vége.)

Mikor a bajnal pirkadt, a kis barázda billegetők elsőben azt képzelték, hogy csak egy édes álom volt mind, ami tegnap történt. Hiszen fejükbe vették volt a fészek helyét és egyenesen oda röpültek, de csak hűlt helyét találták. Röpködtek ide s tova, tüvé tettek mindent a sikszágon; majd fölszállottak a magasba s onnan tekintgettek szerte-széllével. Fészeknek, fának se hire se hamva. Végére letelepedtek két kőre a folyó partján s gondolgozva törték fejüket; közbe-közbe hosszú farkukat csóválgatták és fejüket forgatták mindenfelé. Fészek és fa ugyan hova tűnt is el?

De alighogy a nap egy tenyérnyire emelkedett az erdő háta mögött a folyó tulsó partján, mikor az ő fájuk csak vissza ballagott és elhelyezkedett ugyanott, a hol előbb volt. Szakasztott olyan fekete és ütkös-bütykös volt, mint akkor és fészkeiket ott tartotta valaminek a végében, a mi bizonyosan egy fölfelé nyuló, száraz ága volt.

Akkor a madárkák ujra neki láttak a fészkek-rakásnak, ügyet se vetve többé a természet sokféle csodáira.

Hát olyan, az a termete, aki a kis gyerkőcöket elkergette odajuttat, azzal a kemény beszéddel, hogy jobb lett volna, ha soha sem jöttek volna e gonosz világra ő, a ki a folyó iszapos gázlójába rohant, hogy átkokat szorjon a pajzán kedvű fiatalokra, a kik a folyó mentén evezgettek fölbogozott csónakaikon, ő, a kinek setét tekintetétől a pusztá pász-

ségét és követésre érdemes voltát. Azután következtek a hazafini lelkesedéstől lángoló, szebbnél-szebb beszédek, melyek Rákosi Jenő, Berzevicsy Albert, gr. Apponyi Albert, Horváth Gyula és Ugron Gábor ajkairól hangzottak fel. Mind szépek voltak, tartalmasok. Olyanok voltak, melyeket joggal vár a nagyközönség, a magyar társadalom, Magyarország egyik legnagyobb közművelődési egyesületétől, olyanok voltak, a melyeket várt a nagyközönség az említett férfaktól.

Mert magyar vér pezsdült fel ereikben s a hazafini lelkesedés erejével szóltak, s így magukkal ragadták az egész közönséget.

Magukkal ragadták, mert lelkesedéssel mondták el, hogy az egyesületnek legszentebb célja a magyar nemzeti összetartás ápolása, erősítése, fenntartása, mely összetartozást, s így az egyesület legszentebb jelét nem gátolhatja sem nyelvtülség, sem pártzempont, sem felekezeti érdek. Ezeknek össze kell találkoznia a nemzeti egység — és összetartozás tudatában. Ennek a nemzeti öntudatnak a fejlesztésére nagy ereje van a társadalomnak, s ezen kifejtett öntudat szintén nagyhatalú a társadalom fejlesztésére. A társadalomnak ezen életét, fejlesztő erejét használja fel az egyesület, hogy a magyar hazának gyermeke, a magyar nemzet, legyen egy és pedig értelemben, akaratban, hazafini törekvésekben.

De a mennyire jól esett ezeket hallanunk, ép annyira visszatetszőnek tűnt fel, hogy az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” irásában szokásos EMKE rövidítést a beszédben is a rövidítés szerint hangoztatták.

Az ilyenszerű rövidítés nem egyezik meg a magyar nyelv törvényével, nem egyezik meg a közbeszéd szokásával. Vannak ugyan közkeletű rövidítései nyelvünknek, a melynek: pl. t. i. sat. M. T. A., de ezek csak az írás és szem számára, de nem a kiejtésre szánt rövidítések. Ha valaki a beszédben ezeket a rövidítéseket a leírás szerint hangoztatná, rendkívül visszatetszést akarna épen ilyen visszatetsző az EMKE-nek a rövidítés szerint való kiejtése is.

Mert a beszédben nem az írás az irányadó, hanem a beszéd szokása, a kiejtés. Erre bizonyos, hogy az írásmód és mostani is egyaránt, mint a melyeknél a hangoztatás, nem az írástól, hanem a beszéd szokásaitól függ. (Tewrewk annyi, mint Török; Szechi annyi, mint Szécsi; Eötvös annyi, mint Ötvös; addam annyi, mint attam stb.)

Azt nem tudjuk, hogy honnan jött szokásba az egyesület nevének a beszédben is az írás szerint való rövidítése, de azt tudjuk, hogy a választmány és az igazgatóság kötelessége, hogy meggyőződjék a kiejtés helytelenségéről, s ha meggyőződött, kötelessége, hogy ennek a hibának, tévedésnek elejét vegye.

Most legelső kötelessége felvilágosítani a közönséget az iránt, hogy az egyesület E. M. K. E. rövidítése nem a kiejtés, hanem az írás és szem számára szánt rövidítés s épen azért az E. M. K. E. nem Emke, hanem „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület”.

Az egyesületnek az a célja is megvan, hogy terjessze a magyarságot, a magyar szellemet az élő nyelvben, beszédben; erősítse azt, a mi a nyelv törvényével megegyezik, kerülje azt a kiejtésben, a mi a közbeszéd szokásával ellenkezik: épen azért a nemzeti ügy, s az egyesület iránt való meleg érdeklődéssel kérjük, hogy hasonló oda a saját útján, hogy az egyesületnek írásra szánt rövidítését ne használja senki a kiejtésben, mert az ilyenszerű kiejtés ellenkezik az egyesület méltóságával.

Észrevételünk tényeken alapszik, s az észrevétel támogatja a közbeszéd gyakorlata. Így talán nem fogja kétségbevonni senki az észrevétel jóakarátát. Észrevételünket, jóakaratunkat, kérésünket az igazgatóság és a nagyközönség figyelmébe ajánljuk.

Sz.-Udvarhelyt, 1895. június 5-én.

NÉMETH SÁNDOR
evang. református lelkész.

„Oláh czélok és eszközök.”

Gy.-Szent-Király, jun. 5.

Tek. Szerkesztőség!

Habár a hírlapi polemikát mindig kerültem, de ezuttal nem személyes ügyet kívánván védeni, szíveskedjék megengedni, hogy a „Magyarország” jun. 2-ki számában „Oláh czélok és eszközök” cz. alatt megjelent közleményt személyemre vonatkozzál — becses lapjában a tényállásnak megfelelően helyreigazíthassam, és ezt annyival is inkább kérem, hogy az alábbi megyei keblű ügyben a „Magyarország” szokásos kíváncsat cenzurája, mit a beklódott közleményekkel szemben gyakorolni szokott, nyilatkozatomnak valódi értelmét netalán kifejezetlenül hagyja, másfelől pedig eme helyi érdekű ügyben, a körülményeket ismerők előtt, olvasottabb lapban az álláspontot igazolhassam.

Az idézett közleményű tudósításban azzal vagyok terhelve, hogy a torda-aranyosmegyei május 29-iki közgyűlésén a gyéresi és mézskői állami iskolák érdekében hozott községi határozatokat helybenhagyó megyei intézkedések mellett helyeslőleg szólaltam volna fel és hogy Miksa Imre és Nemes Árpád urakkal egy véleményben lettem volna: miknek következtében a megyegyűlés elutasított határozatát a beadott folyamodásoknak érdemleges tárgyalása nélkül pártoltam volna. Ezeknek ellenére kijelentem, hogy ez egyszerűen nem való. Az én nyilatkozatom értelme az volt, hogy a kis felhőket ne vegyük mindjárt viharokká és ne lövöldözzünk ágyúval a verebekre.

A felszólalt oláh papoknak — kik évek óta csak most kezdetek résztvenni a megyegyűlésen, nem volt alaki igazuk a Gyéresi községi határozat megfogalmazásával, miután a törvényes határidőn túl adták azt be, de ebben meggyőződve, megnyugodtak azonnal és volt annyi, a mennyiben saját felekezeti iskolájuk fentartásával a törvény őket más iskola terheinek hordozására nem kötelezi és mégis erre szorítva lettek.

A „mézskői” állami iskola érdekében közmunkát elrendelő határozat elleni folyamodásuk pedig nemcsak anyagi, hanem alaki igazsággal is bírt — a mennyiben ezt kellő időben beadván — ennek dacára ezt is visszatartasította a megye állandó választmányának javaslatára alapján a közgyűlés azon indokból, hogy a folyamodásba aláírt több felek közül — 3—4-nek az aláírása nem volt hiteles, illetve ezeknek neveik állítólag felhasználva lettek volna — ha szintén az aláírással nem kifogásolható, többi folyamodók érdekében a folyamodás felett érdemileg határozni, nem pedig azt ezen okból egyszerűen visszatartatni, és így a jogosult folyamodókat jogaiktól elvinni kellett volna — annyival is inkább, hogy a kir. törvényszék ez ügybeni hivatalos megkeresés folytán, helyet nem adott a büntető eljárás bevezetésére; mint nem kötelező avagy jogi cselekményt magában foglaló okirat, illetve panaszos kérésnek nem hitelesített névaláírása miatt.

És talán igaza is volt az egyik felszólalt oláh papnak, — midőn kissé felindultan nyilatkozta ki, hogy ők az illető eljárások és határozatok hozatalának indokaiban, nemcsak kirívó ellentétességet és szembevető következetlenséget látnak, de sőt nemzeti ség tiltódást is hivatva vannak ebben fölismerni, midőn az egyiket a „határidő” mulasztása, a másikat 2—3 név kifogásolása okaiól tárgyalás alá venni sem akarják.

Hol a tárgyilagosságnak igazsághoz vezető útja, elfogultság és előítéletektől indítva, egy alkotmányos testület nem kívánja előzőken nyújtani azoknak sem, kik ha szintén támadóknak is tűnnek fel, de az alkotmányos módokkal küzdelmet elfogadni és elfoglalni kívánják — ott ne reméljük, ne várjuk a nemzeti ség gyűlölködésnek sebeit enyhíteni, avagy az mérsekelhetni.

Ezen meggyőződés vezetett, midőn felszólaltam és ennek kívánva kifejezést adni, — az érdemleges tárgyalás kívánalmának me-rev visszatartása után — nemcsak hogy távol állott tőlem szembeszállani az oláh papokkal, de határozottan velük is szavaztam, — azaz a megye határozatát el nem fogadtam — tehát a „Magyarország”-ban közölt kitüntetésemet az oláh czélok és eszközök elleni küzdelemben kiérdemeltnek nem tartom és el nem ismerhetem.

BETEGH FERENCZ.

Levél.

Bürkös, (N.-Küküllőmegye).

Az EMKE bürkös-i magyar ifjúsági egyesülete újabb bebizonyította életrevalóságát. Ha a nemzetségek közé beékelte magyarjaink mindenütt ily lelkesedést szolgáló saját ügyüket; ha minden ilyen [magyar] oázis ilyen munkásságot fejtene ki s minden magyar így szolgálja hazáját nem kellene félünk a nemzetségek tulkapásaitól. S a magyar kultúra felvirágoznék csakhamar az ilyen helyeken is.

Az egyesület saját kebeléből alakított műkedvelői társulata f. hó 3-án pünkösdi második napján este a helyi és vidék közönség jelenlétében, saját költségeseen felállított állandó színpadján igen szépen sikerült színi előadást rendezett. Ez alkalommal színe került két I. felvonásos vígjáték: először a „Rendelő óra” és másodszor a „Virágakadás”.

Az élvezetes előadásban díszes, nagy közönség gyönyörködött. Megjelent a helyi intelligencia teljes számmal, azonkívül jelen voltak többen Erzsébetvárosról, Szt.-Ágotáról és a vidékről is és pedig nemcsak magyarok, hanem szászok is. Az egyesület nem zárkózott el a néptől sem, sőt, hogy rájuk is nevelőleg hasson és magához emelje, azok közül is meghívta a jobb családokat, a kik meg is jelentek szép számmal. — A magyar nyelv és kultúra iránt fel van hát költve az érdeklődés a nép között is. Az egyesületnek ilyen irányú működése a legszebb eredményekre vezetett eddig is s vezetni fog a jövőben még nagyobb mértékben.

Azonban nemcsak az erkölcsi nyereség volt nagy, de szép anyagi jövedelmet is hozott az előadás, mert 17 ft tisztá jövedelemmel gyarapította, az egyesület pénztárát, a mi tekintve vidék magyarságának csekély számát, elég szép bevétel.

Az előadás sikerét a szereplő személyek biztosították, a kik igazán kifogástalan játékkaikkal meglepő sikert arattak s ugyaszovaln elragadták a közönséget. Az előadás után a közönség kitűnő hangulatban lévén, egy más terembe vonult, hol az egyesület zenekarának játéka az ifjúság tánczra perdült, így fejezve be a kedélyes estélyt.

Csak 1 óra felé oszlottak széta legjobb kedélyben, maradóknak kedves emlékeket vívén magukkal az élvezetes előadásról.

t.

Ismét egy izgató oláh dászkel.

Az oláh dászkelok még mindig nem férnek a bürkösben. Hol itt, hol amott buknak fel egy-egy a láthatáron, a ki egy pilanattal alatt, ha ez csak tőle függene, a más világra expedálna minden magyar embert.

Egy ilyen fél örült dászkel kell bemutatunk olvasóinknak Kosztin Péter morodai tanítóban is, a ki nemrégiben egy oláh nemzeti dalárdát szervezett Modora községben.

A dalárda tagjait a legizgatottabb magyar gyűlőlő nótára tanította be, ugy annyira, hogy azokból a szegény emberekből a legnagyobb magyar falókat akarta nevelni.

Szerencsétlenségre azonban a hatóság is neszt vette az örült dászkel izgató működésének s így a dalárdáját feloszlatta.

Kosztin másnap a dalárda tagjait összehívta az erdőbe, a hol szintén folytatták az izgató nóták tanulását.

Egy ilyen nóta szövegét magyarra fordítva mutatjuk be olvasóinknak:

I.

Felmásztam a hegyre a hajnali fénynél
S kikerestem az egéből a nagy villámot,
Hogy azzal az égi magaslatból,
Agyonzzam a magyarságot.
Huzzátok a Hórá, nagy kedvem a tánczra,
Hej, de nagyobb lesz a máglya világa!

II.

Ott van a nagy pusztá, ott a nagy mező is,
Ott ég az általunk meggyújtott tűz is,
Égjen a tűz, hadd lobogjon a lángja
S szórjuk a szikrát hát Magyarországra!
Huzzátok a Hórá, stb. stb.

III.

Vesztett kutya vagy hej! te magyar nemzet,
Neked az oláhok nagyon sokat túrték.
De itt az idő már bosszúra sóvárgva
Szórjuk hát az átkot szét Magyarországra!
Huzzátok a Hórá, stb. stb.

IV.

Hosszu a magyarnak bajsa, szakállja,
Hosszabb a halálnak fényes kaszája;
Mondottam a lángnak, hogy égessen el,
Mondtam a keresztnek, hogy vesztse el!
Huzzátok a Hórá, nagy kedvem a tánczra,
Hej, de legnagyobb lesz a máglya világa.

A hatóság az erdőben szinte szétzavarta a dalárdát, Kosztin Pétert pedig értesítette, hogy ha még egyszer merészkedik ilyen izgató nóták betanítására vállalkozni, nyomban jelentést tesznek ellene Metianu püspöknek. (?)

Sykat is törődött Kosztin Péter dászkelével a megfenyítéssel. A következő napon már az iskolába járó gyermekeket oktatta be a nótákra.

A hatóság, mint halljuk, jelentést is tett az esetről a vármegyei közigazgatási bizottság s a kir. tanfelügyelőnek.

Reméljük is, hogy a mi hazafias érzelmű vármegyei közigazgatási bizottságunk utalput fog kötni ennek a nyomorult örült dászkelnek a talpára, a kinek a helye nem az iskolában, hanem inkább az örültek házában van.

„A hitelszövetkezetekről.”

K é t c z i k k.

(Néhány szó Vajda Ferencz ur ilyen című cikkére.)

Ezzel a címmel Vajda Ferencz ur egy szerfelett sajtáságos, (hogy úgy mondjam komiko-tragus) hangulatu cikket lepi meg a világot és minden ő jóakaró barátját a Protestáns közlöny legutóbbi számában.

Ha a csufolódás volna kenyerem, azt mondanám rá adomabeli bakával, hogy Vajda Ferencz ezt a cikket megírhatta ugyan de bizonyosan — nem olvasta el.

Mert annyi ellent — és semmit mondat három kis hasábon ilyen komoly tárgyról csak: egy olyan művésziesen logikailan elme hordhat össze, a minőnek én legalább eddig Vajda Ferencz urat, — nem ismertem.

Mintha egy „Szentiván éji álom”-beli Puck üzte volna vele a maga öröngösen hamis játékát, hogy a Zuboly álarczát ő maga önkényt nyomja fejére épen most mikor az országos gazda-kongresszus alkalmából a hitelszövetkezetek minden kritikán felül álló áldásos voltát, mint ilyet, az ország legjobb-jai mutatják fel a nemzet színe előtt, és mikor ezért őket az egész ország komolyszavú és ellenőrizni minden dologban talpon álló hazafias sajtója a legosztatlanabb elismerésben részesíti!

Fogadte volna meg legalább Vajda ur ama 12-iki tanítványnak mondtott szavakat, hogy a mit akarsz cselekedni: hamar cselekedjed. Rosszabbkor soha rosszul nem kezdtek még valamit, mint a mit V. F. ur akar most kezdeni a szövetkezetek ellen.

Különben (a mint maga is ismételtlen hangsúlyozza) ő maga sincs tisztában azzal egész czikke folyamán, hogy áldja-e vagy szítja, pártolja-e vagy ellenezze a hitelszövetkezetek; kezdjen-e ellenük valamit, vagy ne kezdjen?

Hát kedves Vajda ur, ne kezdjen!

T görögényi egyházmegye amaz „igen tisztelt algonok”, a kit ön emleget a csel, XXVI., 28) és nem 27-ik) vrsélev kapcsolatban nagyon szépen elmondhatná annak azt, a mit Pál felett Agrippának folytatolagosan a 29 versben, hogy t. i. „kívánám az Istentől, hogy nem csak te, hanem mindenek lettek volna olyanok, mint én; — ez egy leszádosomtól meg valva.”

Kedves Vajda kollegám! Éppen pünkösdi szombatja van most, mikor itt falusi magányomban, a hol még éve van már virágzó hitelszövetkezet, az ön csodálatosan össze-vissza irt cikkét olvasom, (bocsásson meg a kiejtésért, de csakugyan nincs más jelzőm re) sem időm, sem kedvem, tehát sokat foglalkozni az öncsináltnak látszó premiáidával, de engedje meg, hogy egy pár nagyon is „képzelt” aggodalmának, — ha bár rövidesen is, — mégis a szeme közé nézzek.

Olyanformán kezdi ön, mint Cassius Caesar holtteste fölött: „Brutus, derek Brutus, rendkívül derek férfiú.” A hitelszövetkezetekről írott kifogásait, — de ezt már csakugyan érdemtelennül — a kereszténység eszméjének elterjedésével hozza ön kapcsolatba. Mint akkor írja ön, „egy tetszetős eszme járja be mostanában a társadalmat és hódít mindenfelé.”

Ez ellen a „tetszetős” és „hódító” eszme ellen kell önnek aggodalmaskodó arccal szemlénie a szavát. Miért?? Hát ön szépen megfelel erre. Mert a legfőbb czéllal, a tagok erkölcsi és anyagi jólétének fejlesztésével, a mint ön kifejti magát: „Ugy tessék nekünk, hogy többet akarnak szolgálni, mint a mennyit tényleg meg is valósíthatnak”. Ugyan, ugyan!! Ezzel az indoklással mintha csakugyan érteném a kereszténység kolosszális horderejét eszméivel való összehasonlítás szükségét, (a nélkül persze, hogy hízugság képeben elismerhetném e hasoulat jogosultságát), mert hiszen a kereszténység is „ugy

hogy a pusztá vén lakója megszánta szegény madár fiókákat.

Másnap üres lett a madár-fészek, és az elhagyatottság borzalmas ridegsége erőt vett a remete szívében. Karja erőtellenül hanyatlott alá, és úgy rémlett előtte, mintha az egész természet visszafojtott lélegzettel várná a végítélet harsonájának megszólalását. De ugyanakkor a kis barázda-billegetők vidám szárnycsattogás közt leszállottak vállaira és fejére, mert nem tudtak jobban felni tőle, mint valami fától. Akkor fényes sugar világított be a vén Hatto zavarodott elméjébe. Ő ugyanis karját minden áldott nap leeresztette volt, hogy a fiókákat meg-meg nézegetse. S innen a madárkák megbarátkoztak.

És a remete keblének bőszi viharai szépen örökre elpihentek és a folyó esendő békességben kigyózoit tova medrében oduja előtt.

Popini Albert.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

XIII.

Vajjon érintette volna a kezemet?

(Folytatás.)

(94.)

Akkor azt kívántam, hogy maradjon itt velem — vagy menjen vissza az Apátságba, ha ő ladsága megbocsát neki és vissza veszi — de ő eltökélte magát arra, a mit hiátóságának nevezés ismét vissza ment.

tetszik nekünk, hogy többet akar szolgálni, mint a mennyit tényleg meg is valósíthat*, mikor pl. azt kívánja tőlünk, hogy „legyetek tökéletesek, mint a ti mennyi atyátok tökéletesek.”

Ne tréfáljunk mi ilyen komoly dolgokkal kedves atyámfia, Vajda Ferencz!

Avagy azért, hogy a kereszténység áldásos voltával (hogy ennél az óriási példánál maradjunk) egyesek egyszer és mászor az idők folyamán visszatértek; követ dobnánk-e általában magára a kereszténységre?? A titket akarná végkép kivetni a világból, vagy áldásos voltát csak kétségbe vonni is azon az alapon, mert hiszen sokszor egész városokat fölemészt? Ne hajgálódjunk így édes atyámfia, tudva, a szavakkal? Kárt a nap is tehet, éppen úgy, mint az anyai szeretet, vagy akár a hitelszövegkezet, de azért okos ember nem fog mindjárt sem az egyikre, sem a másikra „percot”-ot kiáltani, ugy-e bár?

(Vége köv.)

A k-monostori gazdaszok ki-rándulása.

— Egy mintagazdaság megtekintése. —

Arad, jun. 5.

Megirtuk már lapunk tegnapi számában, hogy a kolozsmonostori gazdasági tanintézet növendékei igazgatójuk: Vörös Sándor kir. tanácsos vezetés alatt Aradra utaztak, hogy a város gazdasági és ipari nevezetességeit megtekintésük.

A kolozsmonostori gazdaszok előtt rég időktől fogva nagy híre volt a gróf Zselénszky Róbert tulajdonát képező ötvenes mintá-uradalomnak s ennek megtekintése volt tulajdonképen utazásuk főcélja. Nem is tehettek jobbat, tanúságosabbat a kolozsmonostori gazdaszok, minthogy ezt az uradalmat szemléltek ki utazásuk főcéljával. Zselénszky Róbert gróf, e kitűnő gazda hírnevét nemcsak ez országban ömerik, hanem a külföldön is. — Egyike ő Magyarországnak azoknak a gazdaszoknak, a kik valódi mintagazdaságot teremtettek aránylag rövid idő alatt.

Réggel hét óra tájban érkeztek ki a kolozsmonostori gazdaszok az ötvenes uradalomba. A vasúti állomáson a távollévő gr. nevében Rétsey uradalmi tisztartó üdvözölte a kiránduló társaságot a melynek nevében Vörös igazgató köszöntö meg a szíves fogadtatást. A tisztartó egyszersmind reggelire is meghívta a társaságot.

Reggeli után gazdaszok kis csoportja Rétsey uradalmi tisztartó vezetésével megtekintette az uradalmat; a gazdasági épületeket, az ipartelepeket s ezenkívül a vetéseket is.

Vörös gazdasági tanintézet igazgató véleménye szerint a gróf Zselénszky-féle ötvenes uradalom az első az országban s állattenyésztése különösen még a külföldi hasonrangu intézményeket is fölmúlja.

A gazdasz megtekintése után ebédhez ült a társaság s a vendégszerető gr. nevében Rétsey tisztartó — a kinek szintén érdemei vannak az uradalmi felvirágztatása körül, látta el a vendégeket.

A gazdasz ebéd alatt az első felkötőszöveget Vörös igazgató mondotta gr. Zselénszky Robertre, az ötvenes uradalom tulajdonosára a ki Magyarországi gazdasági életének egyik oszlopos tagja s a kinek az ország gazdasági életének oly sokat köszönhet.

A szavait követő éljenzés elcsillapulta után Réthy János gazdasági iskolai tanár emelkedett fel s az uradalom derék tisztviselői karát éltette, Hasonlóképen beszélt Páter Béla tanár is: szintén a tisztviselői kart köszöntvén föl, a melynek soraiban több Kolozs-Monostorról kikerült gazdasz van.

Ebéd után a kiránduló társaság a 120 katasztrális holdnyi területű diszkertet tekintette meg, a melyhez foghatót alig lehet találni széles e Magyarországon. A gazdaszok bámulattal adóztak a díszes kert szépségeinek, a mely kert botanikai tekintetben is az első közé tartozik az országban.

A gazdasági tanintézet hallgatói a délutáni vonattal visszamentek Aradra, de a látottak örökké emlékeztetőkben fognak maradni.

Szász Gyula öngyikossága.

Kolozsvár közönségét különösen érdeklő katasztrófa híre érkezik Pécsről. Szász Gy. katasztrali felügyelő agyonlőtte magát.

A sajnálatos esetről ezeket írják: Szerdán délelőtt 11 órakor a pécsi temetőben egy lövés dördült el és egy uri ember rogyott le holtan a felesége sirhalmára. Az öngyilkos Szász Gyula miniszteri titkár, a pécsi katasztrali hivatal igazgatója, Szász Károly és Domokos ref. püspök testvéröccse volt.

Az öngyilkosság híre egész Pécs városát lázas izgatottságba hozta. Szász Gyula már régebb idő óta meghasonlott önmagával. Mikor több év előtt szép nejét elragadta melőle a halál. buskomorság lepte meg és a míg vigasztalást keresett, egyre közelebb jutott az anyagi romláshoz.

Az utóbbi időben már úgy volt, hogy családját sem tudta állásához méltóan eltartani.

A pécsi kereskedők nem hiteleztek neki s hivatalában sem volt többé a kellő tekintélye. Mindezekhez járult, hogy a pécsi katasztrali hivatal egyik elbocsátott napidijasa az egyik fővárosi lapban úgy egy évvel ezelőtt nagyon súlyos vádat emelt Szász Gyula ellen.

Nevezetesen bevádolta volt főnökét, hogy az a katasztrali fölméréseknél visszaéléseket követ el. Ekkor Szász Gyula ellen a pénzügyminiszter fegyelmi vizsgálatot indított, melynek az lett az eredménye, hogy Szász Gyulát felmentették az ellene emelt vád alól.

Már ekkor is el volt keseredve a szerencsétlen ember, de a sors tovább is tüdőzte. Újabb fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene s újabb hírlapi támadások is érték, a melyekért sajtópert indított Zarándy Gáspár ellen. Ezt a pert azonban békés uton elintézték.

Zarándy Gáspár ugyanis időközben meggyőződött, hogy a Szász ellen intézett támadások nem alapulnak valóságon, azért azokat visszavonta. Éppen tegnap jelentette azután egy könyomatos, hogy Szász Gyula is visszavonta sajtópertét, mert teljes elégtételt a halálban keresett.

Szerdán reggel még az izgatottság minden jele nélkül hagyta el családját. Csak akkor toltak könnyek a szemébe, mikor két szép leánytól és fiától elbucszott.

— Isten veletek kedves gyermekeim! — szolt és kiment a pécsi külvárosi temetőbe, hol ráborult felesége sirjára s egy ideig keservesen zokogott. A kik a temető mellett elhaladtak, részvételt nézték a kesergő uri embert.

Egyszer azután egy lövés dőreje verte fel a temető csendjét, Szász Gyula átlőtt koponyával, halva rogyott a virágos sirra. A városban pár pillanat alatt elterjedt a szomorú hír:

— Szász Gyula agyonlőtte magát.

Az emberek a temető felé rohantak s ott találták a szerencsétlen embert holtan, mereven.

A boldogtalan véget ért férfiú családja is csakhamar megtudta a szomorú hirt, s megrázó volt, midőn a két szép Szász kisasszony zokogva borult édes atyja véres temetőre.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 7.

— **A kolozsvári honvédmenedékház felállítása.** mely — mint olvasóink emlékezni fognak, — a Mátyás király születési házában tervezetik, — mint értesítünk, — a megvalósításhoz közeledik. A budapesti honvédmenedékház ugyanis a napról-napra szaporodó kereset-képtelen öreg honvédek befogadására elégtelen. Ennek folytán felmerült annak a szükség, hogy e házat kibővítsék, vagy pedig még egy menedékházat rendezzenek be a fővárosban. A kérdés eldöntése előtt az intézők most a kolozsvári menház létesítésére a történelmi ereklye-muzeumban alakult bizottság javaslatát kívánják meghallgatni. E tárgyban Deák Albert elnöke alatt a bizottság közelebbről össze fog ülni.

— **Kolozsvár város az ezredéves orsz. kiállításra.** A városi törvényhatóság által a kiállítási előmunkálatok vézésére kiöltött bizottság e hó 6-án dr. Haller Károly elnöke alatt gyűlést tartott, a melyen megállapította, hogy a kiállításon Kolozsvár város a jelenkori csoportban két irányban vesz részt, u. m. magán a középületi, kulturintézetek, a város látképei díszes fénykép levételekben, Mátyás király lovag-szobra az eredeti gipszmintában. A városi eszterházi, vízvezeték és lejtmerés tervrajzi stb. Az ezredéves fennállás emlékét helyileg is megörökítendő, úgy véli a bizottság, hogy legalkalmasabb volna, ha a Mátyás király születési házát — az eredeti stílus megtartásával — a város átalakítaná történelmi ereklye-muzeumnak és a városi közönynyárnak; ajánlatba hozott, hogy egy a város történelmi múltjából választott jeleneteket feltüntető kép megfestését, valamint a város volt polgármestereit ábrázoló képcsoport megkészítését fogja javasolni a közgyűlésnek. A sok érdekes javaslat részletes keresztülvitelével és előkészítésével Kozma F. k. tanf. Póty M. városi főmérnök és Gáman iparkam. h. titkár lett meg bízva, a kik eljárásuk eredményéről egy mielőbb tartandó biz. gyűlésen fognak beszámolni, s annak határozata értelmében terjesztik be javaslatokat a közgyűlésnek.

— **Iskolai ünnepély.** A kolozsvári városi polgári fiú-iskola növendékeiből alakult „Tanulók köre” f. évi jun. hó 8-án a koronázás évfordulóján (szombaton) d. e. 10 órakor az intézet helyiségében záró ünnepélyt rendez.

— **Zsüli.** Ki ne ismerné Zsüli? Zsüli egyik legvidámabb, a legszeretetremlőbb tagja a budapesti nemzeti színháznak, a ki nemcsak kiváló művész, de lelkes hazafi is. Egyetlen sürgöny elég volt arra, hogy az Emke szüdvárhelyi közgyűlésére leránduljon. Zsüli még a színpadon volt, mikor kapta a meghívó sürgönyt. Bevégelte szerepét, megtörtelte ő csinos arczocskáját és így szolt: „Megyek székelly-országba.” És a nemzeti színház deszkáiról egy lépéssel a szüdvárhelyi koncertterembe lépett, hogy Udvarhelyi Emke-vendégeit gyönyörködtesse művészetével. — Zsüli ugyancsak tegnapielőtt utazott haza, de az őszön eljön Kolozsvárra is, hogy néhány új szerepét bemutassa, és a közönség, a ki bizonyára tudja, hogy Zilaly Gyuláról van szó örömmel veszi ezt a hirt tudomást.

— **Az Erdélyi Gazdasági-egylet** állatkiállítási és állattenyésztési szakosztály végrehajtó bizottsága 1895 évi június hó 8-án d. u. 4 órakor ülést tart.

— **Czirkusz.** A kis velozipédisták bámulatos mutatványaikkal még mindig nagy közönséget vonzanak a czirkuszba. Ezenkívül tegnap este léptek fel először a repülő emberek, a kik valóban csodálatos dolgokat viznek véghez a levegőben.

— **A kolozsvári kerékpárosok** a m. évben épített szép verseny pályájukon kerékpár versenyeket rendeznek f. év június 29. és 30. A verseny részletes propagációját már kiadta az egyesület. E propagációk egyes pontjait ismertetni fogjuk.

— **Groszek Ferdinánd** II. éves joghallgatónak koporsóját tanárai, pályatársai s a temetésre megérkezett honfitársai tegnap d. u. 4 órakor kísérték ki a temetőbe. A kolozsvári joghallgatók koszorút helyeztek szeretett pályatársuk koporsójára, ki mindnyájuk őszinte bánatára s szűlőinek vigasztalhatatlan fájdalmára, rövid betegség után, tüfuszban meghalt a Károli-kórházban, hova halála előtt csak egy héttel ment be. Temetése azon háztól történt, melyben az ősszel Pusztai Béla meghalt, kinek az elhunyt lakását birta.

— **Tudomásul.** A júniusi (Antal-napi) országos kirakóvásár, a folyó hó 13-iki ünnep miatt, folyó hó 14-én tartatik meg. Mely változás ezennel közhírre téteik. A városi főkapitánytól. Kolozsvárt, június 6. Deák Pál, főkapitány.

— **Vizsgák.** Kolozsvár sz. kir. város 4 osztályú polgári fiú-iskolában az 1894/95-iki tanévet befejező közvizsgálatok, június 5-én kezdődnek.

— **A Jogász-segélyegylet** tegnap Grätz Gusztáv elnök vezetés alatt évzáró közgyűlést tartott, a melyen a tisztviselők beszámoltak működésükről az év folyamán. A szünetidőre elnöknek újra Grätz Gusztáv választották meg. A lelépő választmányának a közgyűlés köszönetet szavazott.

— **Köszönetnyilvánítás.** A középiskolai tanárjelöltek ijusága által 1895. máj. hó 29-én — segélyegyletünk javára — rendezett „majális”-on felülfizetni szíveskedtek: Apáthy István dr., Meltz Hugó dr., Pecz Vilmos dr. 25—25 frtot. Hegedűs Sándor, Schuller István dr., Szamos János dr., 10—10 frtot. Abt Antal dr., Halász Ignác dr., Kanitz Ágoston dr., Koch Antal dr., Márki Sándor dr., Martin Lajos dr., Övári Kelemen dr., Széchi Károly dr., Terner Adolf dr., Vály Gyula dr., 5—5 frtot. Schilling Lejos dr., Walter Pál 3—3 frtot. Domokos Károly, Gergely Sámuel dr., Sebesi Pál, N. N., 2—2 frtot. Biró Béla 1 frt 50 kr., Ferenczi József, Pipér Jánosné 1—1 frtot. Fogadják a rendező bizottság és a segélyegylet legmélyebb köszönetét.

— **Erdei kirándulás.** A „kolozsvári polgári dalegylet” erdei kirándulását, f. hó 9-én (vasárnap) tartja meg a „Hójjában.” A már előre kiváltott jegyek, melyek e 3-iki dátumra szólnak, szintén érvényesek. Tisztelettel a rendező bizottság.

— **A nagy-enyedi diákok diadala Nagyváradon.** Lapunk tegnapielőtti számának távirati rovatában röviden jeleztek a nagy-enyedi Bethlen-kollegium főgimnáziumának ritka szép diadalát a nagyvárad kerületi tornaversenyen, a hol 13 versenyző intézet közül az első díjat, a „Nagyvárad tornakör” áltl adományozott díszes ezüst koszorút nyerte el legfényelmesebb mutatványaiért és egyéni versenyekben is a legtöbb díj elnyeréséért. Az intézetben kívül szintén első arany-érmert nyert Hoffmann Ferencz VII. o. t. s ugyan ő még két ezüst érmert és egy bronz érmert. A négyeszeres győző Hoffmannon kívül kitüntetést kapott még: Konec Albert VII. o. t. (bronz-érmert és oklevelet), Székely János (oklevelet) a katonai gyakorlatokért s szintén oklevelet sikerült buzogány-gyakorlatáért. — Összesen, mint első győztes az intézet növendékeivel tíz jutalmat hoz haza. Ez a diadal és dicsőség — mint tudósítunk írja — élénk örömet keltett a nagymutató kollégium sorsát szívén viselő enyedi közönség körében s most városzerte impozáns fogadtatásra készülődnek. A mozgalom élén Kovács Gyula polgármester áll, ki az intelligenciával egyetértve kellemesen fogja megelni a városra s dicsőséget hozó derék diákokat. A tornaversenyben résztvevő ifjak összesen 40-en és 10 tanár a jövő vasárnap érkeztek Karczagra, Kun-Madarásra, a Hortobágyra és Debreczenbe.

— **A nagyvárad tornaversenyen** a kolozsvári román kett. főgimnázium tanulói közül 32-en vettek részt Hám Sándor dr. igazgató, Kozár Ferencz tanár és Gspán Károly tornatanár vezetés alatt. A kolozsváriak a versenyen két aranyérmert és három dicsőítő oklevelet nyertek, s szerdán este 9 órakor érkeztek haza, jutalmakon kívül kellemes emlékeket hozva magukkal a tornaversenyről.

— **Letartoztatott bankár.** Szerísmét letartoztatott a budapesti rendőrség egy budapesti bankárt, a ki különösen kultiválta a börzei spekulációt s e téren számos hívei vannak. Utóbbi időben a tőzsdén tudvalevőleg fölpezsdült az üzlet, a spekuláció nagy hullámokat vert K. M. bankárt ma d.

u. egy nála angazsálva volt nő följelentette, hogy 15.000 forintnyi különbözeti nyereségét nem fizette ki, hanem régi szokás szerint hiteltette az asszonyt, hogy maradjon benn és spekuláljon tovább. Ugy látszik, hogy az illető bankár sem a különbözetet sem a nála levő fedezeti összeget nem birta kifizetni, mert kliensei pénzével ő maga kliensei ellen jászott állá baises, a mi most persze nem sikerülhetett neki. A rendőrség „zár alá vette a banküzletet és vizsgálja a könyveket. Ki tudja, hogy mi mindenféle turpisságra fog majd még ott akadni.

— **Gyászír.** Ábránfalvi Ugron Kálmán, f. hó 4-én harmincz éves korában tüdő vészben elhunyt. Holttetemét f. hó 6-án délután 3 órakor Fenyédén szentelték be és Szombathalván a családi sírboltba helyezték. Gyászolják: Ugron Lázárné Simén Róza, mint anyja. Ugron Gábor orsz. képviselő, Ugron Ákos orsz. képviselő, Eckhardt Oszkárné Ugron Róza, mint testvérek.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére — mint értesülünk — Bartha Gerő dr. brassyói kir. járásbíróági albirót az ersébetvárosi kir. törvényszékhez bíróvá és Savu Mózes dévai kir. törvényszéki jegyzőt a hátszegi járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— **Az új tűzérseg főfelügyelője.** Vilmos főherczeg tragikus halála óta a tűzérseg főfelügyelői állását nem töltötte be. A gráci „Tagespost” jelentése szerint azonban a tegnapi kihallgatáson a király lovag Kropacek Alfréd altábornagyot, a gráci hadtest parancsnokot kinevezte Vilmos főherczeg utódjává. Lovag Kropacek Alfréd lett tehát a tűzérseg új főfelügyelője.

— **A magyar agrár és járadékbank** részvény-társaság igazgatósága szerdán tartott ülésében alakult meg. Előnké megválasztották Hieronymi Károly v. b. titkos tanácsost; alelnökök lettek Szechenyi Gyula gróf főajtónálló, titkos tanácsos és Bujanovich Sándor országgyűlési képviselő.

— **Milleniumi bélyeg.** A kereskedelmi minisztérium elhatározta, hogy az ezredéves kiállítás tartására új postabélyegeket hoz forgalomba, a melyre a kiállítási plakátpályázaton díjat nyert szoborcsoportokat lesz rányomva. A csoportozat a vezéréket tünteti föl, a mint Árpádot pajzsra emelik. Nevezetesebb alkalmakra postabélyegeket kibocsátása nem új gondolat. Károly oláh király jubileuma napján árusítottak a nap emlékére készített bélyegeket, a melyet életem kereskedők hónapok mulva drága pénzen adtak el a bélyeggyűjtőknek. Amerika fölfedezésének negyszázados emlékére egész éven át szintén ily emlék-postabélyegeket voltak forgalomban, a melyek az új világérsz nevezetesebb mozzanatait tüntették föl. Az eszme tehát nem új ugyan, de jó.

— **Adakozás a Kossuth-emlékre.** Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottsághoz serényen érkeznek az adakozások, úgy, hogy a nagy férfiú emlékszobra, a befolyt pénzből következtetve bizonyára egyik remekét fogja képezni a szobrászatnak. A bizottság május 18-iki kimutatása szerint az emlékszoborra, háromszázhatvan hét százötvenöt forint 23 krajczár gyűlt egybe. S az adakozások a halás nép között még egyre tartanak s így remélni lehet, hogy a felállítandó emlékmű költségeinek fedezésére egybegyűl egy fél millió.

— **Miniszterek a Vaskapunál.** Dániel Ernő kereskedelmi és Perczel Dező belügyi miniszterek a Vaskapu munkálatainak megtekintése céljából az Aldunához utaztak. A miniszterek kíséretében több képviselő és miniszteri hivatalnok van. Báziánál a szomszéd községek küldöttségei üdvözölték a társaságot, mely a „Vaskapu” hajón Orsova felé indult. A koczai zuhataghoz délután egy órakor érkezett a hajó. Ott egy tíz tonnas véső működését nézték meg, majd az uszmólályhoz s innen a főtelepre mentek. A grebeni telepnél a szerb parton levő töltéseket szemléltek meg, miután a szerb prefektus tisztelgését fogadták. Grebenben megebedelt a társaság s ebéd után a Juczelephoz ment. Innen azután egyhuzamban Orsovára utaztak, a hol Jakabffy főispán üdvözölte a vendégeket. Az éjjelt Orsován tölti az egész társaság.

— **A hadnagy ur kardja.** Szegedről írják: Egy közhadseregbeli hadnagy durván s tettelesen megbántott egy rezervistát, ez a rezervista ezuttal véletlenül egy intelligens fiatal ember volt és véletlenül az ország egyik legkitűnőbb kardvivója: Szathmáry Tihámér, h.-m.-vásárhelyi tisztviselő, a ki ügyes kardforgatásáért számos díjat nyert már. A sértésből érdekes megbeszélési való affér támadt. Szathmáry Tihámér, akit Waldstáden báró tábornagynak szegedi vizitációja alkalmával lefolyt fegyvergyakorlaton kardlapozott meg T. S. 83-ik gyalogezredbeli hadnagy, levétvén a ragruta-mundért, provokálta a támadó hadnagyt. Segédei voltak: Babó Emil dr. országos képviselő és Vekes tisztviselő. A hadnagy ur kurtán csinálta az elégtételadás dolgát. A segédei, egy közös hadseregbeli százados és főhadnagy által kijelentette, hogy ő bizony nem ad elégtételt egy fráternek. Erre Szathmáry közölte a segédei nyilatkozatát, a kik tudják, hogy a hadnagy ur nem verekszik. Folytatása következik.

— **Nagyszabású kikötő Komáromban.** Mint Komáromból írják, a város a Kis-Duna torkolatát nagyszabású forgalmi kikötővé és teli záró kikötővé akarja alakítani. A városi hatóság erre vonatkozólag feliratot intézett gróf Festetich Andor földmívelésügyi miniszterhez, a ki e terv támogatását megígérte és tudatta, hogy a maga részé-

ről a dologban szükséges előzetes intézkedéseket máris megtette. A miniszter már e jövő év elején rendeztetni fogja a Kis-Duna torkolatának medrét és ezzel megeremti az új kikötő alapjait. A város pedig új vashidat fog építeni a kikötő felett Komáromban igen nagy reményeket fűznek az ut kikötőhöz, mert általános az a vélemény, hogy ez megszerézn Komáromnak azt a nagy forgalmi jelentőséget, a melyet Győr a legutóbbi évek alatt elveszített.

— **Rablóvilág Szerbiában.** Mindig a gyenge kormányok ismertető jele, hogy az ország közbiztonsági viszonyai nagyon kedvezőtlenek. Szerbiában is azóta, hogy a kormány csak egyik napról a másikra tengeri életet, a rablóbandák újra elkezdik a garázdálkodásukat. Belgrádból érkezett táviratok szerint a valjevói, uzicai, cacai, pozegai járásokban a rablók több helyütt betörték, sőt gyilkosságok is követtek el. Alexinacban néhány nap mulva végeznek ki öt halálra ítélt rablót, a kik megölték egy előkelő bumiri polgárt.

— **Kibéreltetik egy hordozható fedett sátor, vagy kisebbszertű kioszk féle épület, Hol? megmondja a kiadóhivatal.**

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Delegációk ülése.

Budapest, június 7.

Tegnap délután alakuló gyűlést tartottak a delegáció tagjai Bécsben.

A magyar delegáció elnökéül Andrássy Aladárt választották.

A delegáció osztrák részének Lobkovitz Ferdinánd herczeg lett az elnöke.

Mindkét elnök megnyitójában megemlékezett Albrecht főherczeg haláláról s a külügyminiszter változásról.

A delegáció első ülése a király és királyné életével végződött.

A magyar delegáció külügyi bizottsága már kedden ülést tart.

Széll Kálmán, a delegáció alelnöke beteg.

A nemzeti kaszinó Klebelspergnek.

Budapest, jun. 7.

A nemzeti kaszinó Klebelsperg Zdenko grófnak bizalmat szavazott.

Félmillió elpártvány.

Budapest, június 7.

Egy jótékony emberbarát, a kinek neve e téren világhírű, félmillió frt alapítványt tett arra a célra, hogy az a zsidóságnak a magyarságba olvasztására fordíttassék. Bizottságot is küldtek ki, mely erre vonatkozólag tervezetet dolgoz ki, mely lehetne az alapítványt e célra legalkalmasabban felhasználni. A tervezet közelebb a nyilvánosság elé kerül.

Öngyilkos jószágigazgató.

Pozsony, június 7.

Pálffy János gróf jószágigazgatója, Renke József agyonlőtte magát, tettének oka az, hogy huzamos idő óta álmatlanságban szenvedett.

Fekete himlő.

Trencsén, június 7.

A megyében és a városban a fekete himlő föllépett és erősen terjed.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

GYAKORLOTT

ÜGYVEDJELŐLTET KERESÉK.

Előnyben részesítem azokat, kik a román és német nyelvet is bírják.

— Ajánlatok Dr. Mayer Ödön ügyvédhez Gyulafehérvárra intézendők. (2—3)

FÜRDŐ-NYITÁS.

A jegenyei gyógy-fürdő folyó évi június hó 9-én, (vasárnap) táncszal egybekötött mulatsággal

nyitattik meg s adatát a közhasználatnak.

Kolozsvárról indul a személyvonat reggel 7 órakor.

Jegenyéről indul a személyvonat este 7 óra 50 perczkor.

Kitűnő ételek és italokról, valamint **társasági és külön fogatokról** gondoskodva van.

A fürdő-igazgatóság.

Kolozsármegye és Kolozsvar szab. kir. város főispánjától.

Sz. 548—1895.

389. (3—3)

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Kolozsvar sz. kir. város adóhivatalának lemondás folytán megürült, s 600 frt évi fizetéssel javadalmazott adótisztai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1881. évi I. t.-cz. 18. §-ában irt minősítettséget igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám legkésőbb **junius hó 22-ig** annyival inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsavart, 1895. május hó 22-én.

Gr. Béli Ákos s. k.,
főispán.

POSZLER ÉS TÁRSA

URI DIVAT ÁRUHÁZA KOLOZSVÁRT.

Belhid-utca (Hungária-szálloda alatt.)

Uri ingek, fehér és színes	1-20 krtól	2-50 krig.
Uri alsó nadrágok	50 „	1-40 „
Uri ing-elő, fehér és színes		
Uri gallér és kézelő, alsó ragu	20 „	40 „
Uri nyakkendők, gyönyörű választék	13 „	1-40 „
Uri ing-gombok és nyakkendő-tű		
Uri harisnyák, fekete és színes	10 „	60 „
Uri cipők, fekete és színes	3 frttól	6-50 „
Uri Turista ingek, sötét és kötött	80 krtól	3-50 „
Uri napernyők, színes	1-10 „	3-56 „
Uri eső esernyők	95 „	6-50 „
Uri zsebkendők, fehér és színes	15 „	80 „
Uri ezérna és glacé bőr-kesztyűk	25 „	1-20 „

Szoba-függönyök, ágy- és asztalteríték, minden rangu pokróczok, jól készített matrácok nagy választékban.

Megrendelések azonnal elintéztve lesznek.
288. (14—100)

Eladó

Kolozsavart, a „Kővári-telepen“ több házhely

igen kedvező feltételek alatt, sőt részletfizetésre is.

Értekezhetni: Belkirály-utca 22. szám alatt
földszint, jobbra, első ajtó. 388. (2—3)

A
Belközép-
utca 2. sz. alatt,
a Helfy-háznál lévő
GÁMÁN JÁNOS
ÖRÖKÖSE
KÖNYVNYOMDÁJA
ALAPITATTOTT 1860-BAN.

ajánlja a legújabbban **teljesen modern berendezést** nyert és sokszorosán **magnagyobbított vállalatát.**

Könyvek, folyóiratok, rovatos iven, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készíttetnek.

Az összes községi nyomtatványok állandó készletben!

286. (6—x)

Székely-Udvarhely város

legélénkebb forgalmu helyén levő

kávéházi helyiség

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni:

FLORIÁN BOGDÁN tulajdonossal.
391. (1—2)

Nagy-Enyeden, a vasúti állomás mellett, Szentkirály-utca 99. hászám alatt

egy ujonnan épített s 8 évig még adómentes vendéglő,

mely áll: 3 vendégszoba, 1 alsó osztályu vendéglő, 1 nagy ebédlő, 1 lakóház, 1 konyha, kamara, kő-istálló, jégverem és diszkertből, tekepályával együtt

örök áron eladó.

Értekezhetni **Nagy-Enyeden** a tulajdonossal, az üzlethelyiséggel kapcsolatos lakásán. 386. (3—x)

Bérbe adó

Székely-Udvarhely mellett

körülbelül

400 hold jó minőségű birtok,

összes gazdasági épületek és felszereléssel, másfél millió forgalmu fedélcserép- és téglagyárral, nagy forgalmu savanyuvíz forrásokkal, 4 kerekű lisztelő malommal és cseretörővel, több kisebb nagyobb bérházzal.

Értekezhetni **Ugron Ákos** országos képviselővel, **Budapest, Pauler-utca 12. szám.**
350. (13—30)

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

Alóirotnak van szerencséje a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy közbejött okok miatt

üzletét megváltoztatni

kénytelen.

S mivel ez halasztást nem szenvedhet, ez okból **raktáron levő összes**

BUTORKÉSZLETÉT

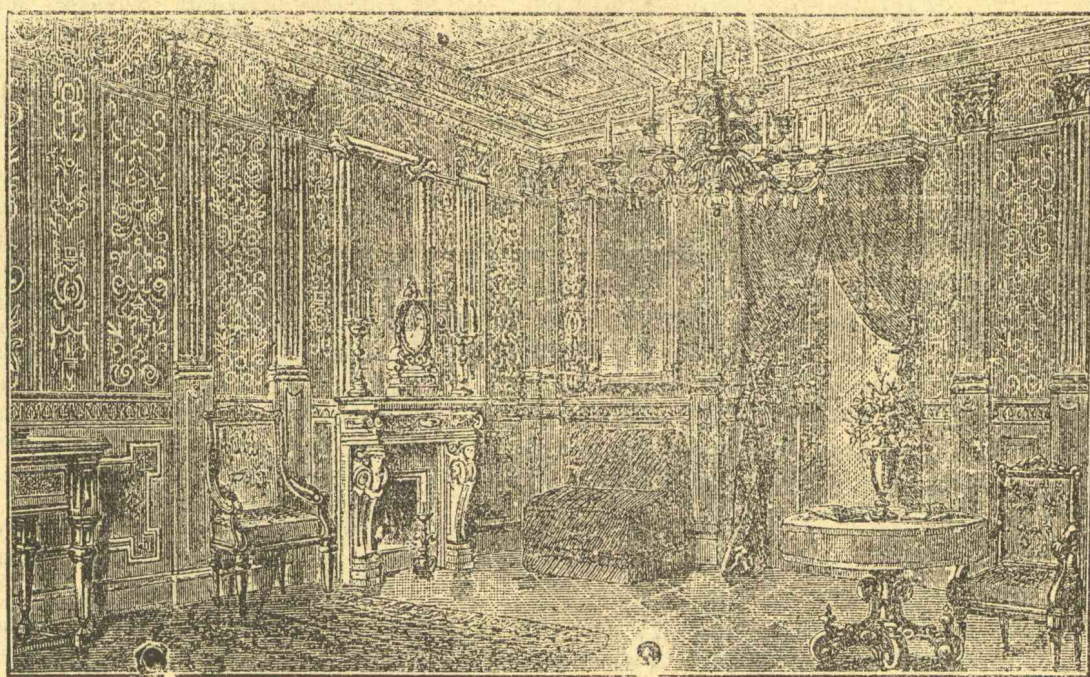
gyári-, illetőleg az előállítási áron alól is kiárúsítani óhajtja.

Raktáromban kaphatók: általam készített kárpitos töltött butorok, egész garnitúrák, kisebb grupp-garnitúrák. Szalonba való fantasie darabok. Diszesen montirozott ülőkék (Hokerlik). Montirozott fantasie asztalok, fali- és sarok-díszek. — Barock, Consol és Rococo-tükrök; továbbá férfi szobába való diványok és egyes karszékek, heverő diványok. Ezekon kívül sok itt elő nem ismolt töltött butorok, feder-, lószőr- és Afrique-madráczok. (Lószőr madráczok felelősség mellett.)

Feleslegesnek tartom készítményeimhez bővebb magyarázatot fűzni, tanuskodik a mellett 24 évtől fennálló üzletem és a nagyérdemű közönség bizalma.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

115. (18—52)

Kiváló tisztelettel maradtam:

DUCHONY JÁNOS. kárpitos.

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

Legjobb

arató- és fűkaszaló gépek

a D. M. Osborne & Co Anburn (Észak-Amerika) gyártmányai.

Kizárólagos raktár

fűkaszaló, marokrakó, arató és kévekötkből.

Tauffer Ferencz

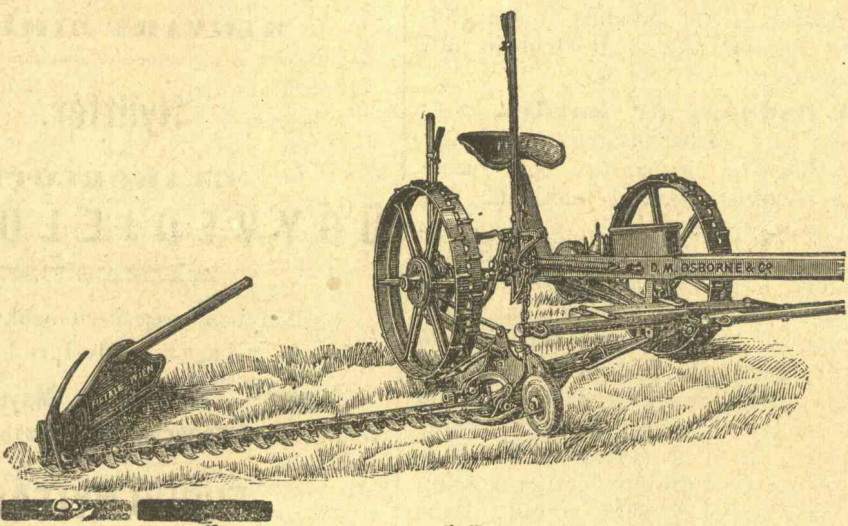
utódánál

KOLOZSVÁRT.

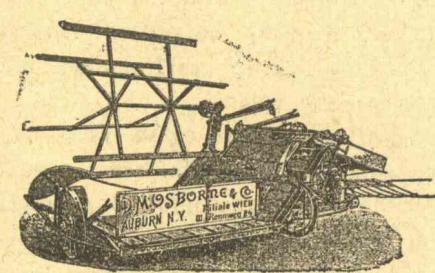
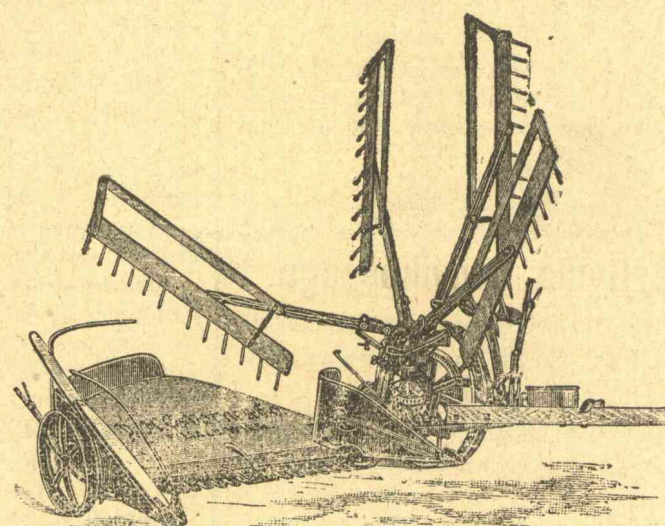
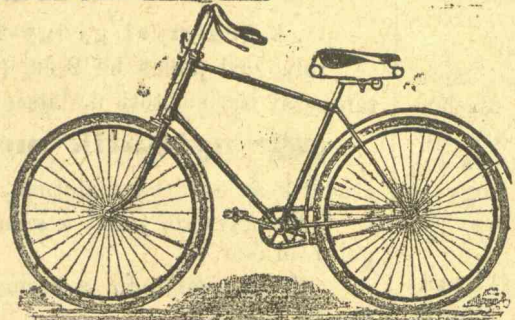
Gyári raktár szénagyűjtők, cséplőgépek, rosták, Trieurök stb. mezőgazdasági gépekből.

Angol és belföldi kerékpárok (Bicycle) és összes hozzá tartozó felszerelések.

Uj Pneumatikus gépet 150 forintért.

337. (9—x)

A Vargyasi Dániel-család.

(A Vargyasi Dániel-család (helyesen: Nemzetiség) közpályán és a magánéletben. Kiadja id. Dániel Gábor főrendiházi tag, sat. Többek közreműködésével szerkesztette dr. Vajda Emil udvarhelyi főreáliskola r. tanár. Budapest, Franklin-Társulat, 1894. Előszó, III—XXVI. Oklevéltár 1—894. lap. Tartalommal 895—910. lapon.)

Csak imént jelent meg ez érdekes tartalmu könyv a főváros egyik elsőrangú nyomdájában, finom fehér velin-papíron nagy 8-adrétben, a legszebb ciceró és garmond betűvel szedve, választékos tárgybeosztással; az előszó kiemeli általánosságban a könyv fontosabb részeit, az Oklevéltár I. sorozata 1499. ápr. 5-től 1869. ápr. 29-ig 404. közkérdéki oklevelet foglal magában, a mi a közönséget és történetirodalmat általában érdekli; a II. Sorozat 405-től 434-ig terjedő oklevelek különösen a Daniel-nemzetségre bírnak fontossággal, a III. Sorozat a, egyes oklevelek gyűjteménye 1—57. számmal, vegyessé a tárgyak teszik, de ezek is a Dániel-eket érdekelhetik leginkább.

Az anyaországban a legfőbb nemzetiségek: a gróf Zichyék és gróf Károlyiak családai levelei kiadása — évek óta folyamatban van, tudós szerkesztők dolgoznak rajta s gazdagítják a magyar történetírás anyagát. A saját kedvezően fogadja a megjelenő köteteket s az írók örömmel használják fel új adatait, melyek ki nem adva, elvesztek volna a tudósokra és a tudományra nézve.

Az erdélyi részeken is ez a második család-történelmi munka: első volt a gr. Lázár-családé, mely immár régen jelent meg, példával járva e téren elől, s annak idejében igen rokonszenvesen fogadtatott azért, mert ott az oklevelek közérdekűségére a ritka szerény és tudós író, gróf Lázár Miklóstól kiváló gond volt fordítva, és mert abban az oklevelek történelmileg fel voltak dolgozva, s a közölt oklevelek az erdélyi történetírás keretébe és anyaga közé választékos ízléssel voltak beosztva és szerves kapcsolattal hozva.

E ké: alatti mű a Dániel-nemzetiség okleveleit időrendbe sorolva adja elő feldolgozásra, s eredetiben azután következik; de mint anyag, így is kiváló figyelemre méltó. A szakemberek inkább eredetiben tudják birni és használni az okleveleket; a közönség egyelőre kapja a szerkesztő, a méhszorgalmu dr. Vajda Emil szépen írt előszavát, sok oklevél magyarul kelt, sokat a szerkesztő és kiadó magyarrá fordított, úgy, hogy e könyv a történetkedvelő magyar közönség igen nagy részének mostani alakjában is használható és élvezhető.

Némely külön tekintet pedig annak épen különös becsét ad.

Egyik az, hogy hazánk azon részéből szólal meg, s szolaltja meg a történetet, a hol az hallgat — a Székely föld egyik legféltettebb s Magyarországnak hatalmasan előretörő műveltségi áramlatkörén majdnem kívül eső vármegyéjében, a régi anya Udvarhelyszékben. Egy nyugalmazott főispán adja ki, a közmunkásságát megszaktiván: tehetségét és idejét nemesebb dolgokkal nem foglalhatta el, mint ezzel. Udvarhelymegye ép most iratja Monographiáját — nagyon későn ébredve jött ki nehézségek közt. — S a könyvben az író elé sorolt négyszázat meghaladó közérdekű okirat ily hozzá férhető s könnyen használható alakban nyújtva, kétségkívül igen nagy szolgálat s majdnem irigylendő Szerencse. Mert itt a vármegye egyik legkitűnőbb nemzetiségének egész élettörténete van megírva, s azon hazai közlemények, melyekben a Dániel-nemzetiség cselekvő rész vett, magának a kornak képe egész közvetlenségében jelenik meg a kutató és író szeméi előtt, míg a többi nemzetiségeket pénész fogott, füstös szépen elkorhadt, és összeviszsa szakadozott kártyákról és régi iratokról kell kifizérkésnie, kibetűznie és dolgozatában fölvennie. Udvarhelymegye Monographia írója elmondhatja a mű megjelenéséről: Deus nobis fecit isteni gondviselés műve, hogy e könyv nyars anyagának átkutatását azután kész kiadótól fel fölmentetett.

A nemzetiségi kiadványok mint az autobiográfiák ki vannak téve az élesebb vagy enyhébb bírálatnak, t. i. abban erősök indok az öndicsőítés, mint a tudomány szolgálata, hogy sok oklevél van közérdekűnek minősítve, a mi inkább a kiadónak vagy a nemzetiségének hizeleg. De erre el kell készülnie lenni mindenkinek, midőn a nyilvánosság elé lép, midőn a nagy jogot használja, hogy nemzete előtt Szabad tetszése szerint, alkotólág, itéletmondó alakban, s meghallgatást kizárva szól. A közönség minden ohajának megvan azon joga, hogy a mit a más szól vagy ír, ő szintén megrostálja, megvizsgálja s esetleg ellenkező nézetét is kifejezze. E könyv bírálatá sehoggy sem lehet süjtő, minthogy a kiadó nem író, a szerkesz-

tőnek pedig megbízója intenciói szerint kellett cselekedni. Ha van is előnyben olyan, a minek jobb lett volna elmaradni, bizonyára igen sok új, érdekes, eddig nem ismert és a haza köztörténetét fvilágosító részlet is van benne.

Jó lélekkel elmondható, hogy a könyv történetirodalmunknak gyarapodása, a Székely föld és Székelyek alapos megismerésének egyik hiteles forrása lesz.

A szerkesztő egy hízegő bók alakjában mutat rá a nemzetiség származására, — hangsúlyozza, hogy fájának törzse Ázsiában van, s hogy a szerzett új hazában elfolyt élete és tevékenysége sok tekintetben magán viseli a Volga melléki származás erkölcsi bélyegét és jegyét. A szerkesztő olvasóira bizza az ázsiai bélyegzés erkölcsi jegy oklevelekből constatalását; de itelele igazságát a Dániel-ek négyszáz éves politikai és társadalmi működése tényekben igazolja. Székely anyaföldünk benső szeretete, a birtok utáni erős vágy, a haszonban levő osztozkodás örökök örökre, a fia ágról a leányok felett a birtokai fölénye, jogaik védelmében csaknem czélszerű bátorságuk, a férfi ág századokdan keresztül soha sem gyöngülő erőben és folytonosságban fenmaradást a világ egyike legerősebb és nemzetéből, a Hunyadiaktól származását helyezi kételyen kívül. Szerkesztőnek e felfogása és itelele vonus keresztül nemcsak az ő költői lendülettel írt Előszava, de az oklevelek egész nagy terjedelmén. A Dániel-ek ezt kétségkívül méltó elismeréssel fogják fogadni. Dr. Vajda Emil töltük megérdemli.

Oklevélelleg igazolva van azon történelmi tény előadása is Szerkesztőnek, hogy Dániel nemzetiségbeli közhatalomban osztozó férfi nélkül a három utolsó század alatt fejedelmi udvar és erdélyországi kormány nem volt. A vármegye közlevéltárábeli adatai e tényt négyszázadon terjesztik ki, közszolgálati sok águ képességeik békeszerető, conciliáns jellemük s társadalmi sima és megnyerő modoruk felől tévo kedvező bizonyoságot. Ezek voltak ajánló leveleik — fel és lefelé a nép között, melyet e tulajdonaikkal nyertek meg. Azt maga a könyv bizonyítja, hogy a Dániel-ek igyekeztek az udvar tetszését megnyerni; sőt a nemzeti fejedelemség idejében a fejedelmek udvarába is bejuthatni minden alkalmat felhasználták. De ez kölcsönös szükségén alapult. A fejedelmeknek saját alattvalóik közül kellett bizalmasaikat megválasztani. Uralkodói akaratukat csak oly férfiak segélyével érvényesíthették, a kik irántuk odaadó bizalmat s szolgálati képességet tanúsítottak. A bírák és név kötelezettséggel jár. A korona nem nélkülözheti őket tulajdonosait, valamint ezeknek sem lehet kitérni az uralkodó bizalma elől.

Kritika helyett egyszerű ismertetését irtam meg a könyvnek. Azt megjegyzem, hogy legrégibb oklevele 1421-ből való, mely a Dániel-ek Seps-bacsoni és Seps-baroti barátairól szól, melynek premiuma volt az Olt és Homorod között Alsó- és Felső Rákos, mióta azok a besenyők kezéből kivették: királyi adomány által az ő sepsi-i és baróti elődeiknek adományoztattak s azok furnasi Veres Mártonnak adták el, miután bírástól a Szeben székhez tartozó hát Székellának háborúgatóstól is megszabadított 1276-ban. Ez oklevél igen tanulságos. Bizonyítja, hogy a Székelyföld e részében besenyők is laktak, hogy a terra Sebus valóban Seps Székét jelent, s hogy a Dániel nemzetiség oklevélelleg az épen imént említett évre vihető fel, a honnan már csak pár század van a honfoglalásig. Feltűnt előttem s meg kell jegyezmem hogy a Székelyek nemek és águk szerinti föld- és hivatal birtoklásának tejjességgel semmi nyoma nem fordult elő a Dániel-ek száz meg száz birtokperében, a mit a vaskos kötet sokszor kellett én bőven elősorol; midőn a régi Marosszéken a két első Báthori alatt, tehát 1571-től 1587-ig szélében fogtak a nemek és águk utódainak egymással szemben kezdett és folytatótt perrei. Okát nem tudom, annál kevesebb, mert a többi előbb-kező nemzetiségek levéltárait is e tekintetben ily szegénynek és üresnek találtam.

Az is feltűnő, hogy Dániel Mihály Seps, Kézdi és Orbai Szék alkaptánya új adományért és nyert Bethlen Gábor fejedelemtől 1621-ben oct. 3-án, melyben Székelyföldi összes birtokairól sőt Vargyasiról is azon tény-előadás származik, hogy azon ősi, vett és cserélt birtokokat, mióta ősei kapták és birtokukba keríthették, a tempore adeptionis és consequanomis mai napig bekésen bírták s bírájk most is, csak királyi és fejedelmi adomány levelök nem volt róla. Dániel Mihály követe volt a fejedelemnek, a fejedelem erős nemzeti érzelmű uralkodó: hogy lehet, hogy sem a kérés, sem az adományadó a Vargyasi Dániel — birtokoknak ősi foglalkása természetét nem hangsúlyozza, sőt még nem is érintette, holott ezt a Magyarországi hon-

foglaló 160 nemzetiség adomány leveleiben erős vagy enyhébb formában kifejező, sokszor lehet főleg Árpád-kori oklevelekben látni. Előttém silány.

Igen érdekes azon 1613 ki az 1637-ki pár oklevél, mely a homorod-almási barlang-nál volt várról szól, s azt és a barlang háborus időkben menhelyül szolgáló rendeltetését oklevéli alapra fekteti s történelmileg megállapítja.

A Dániel-ek őseinek Vargyason régi, sőt őskori megtelepedését s a községnek politikai fontosságát az is mutatja, hogy 1607. Bardóczy püspök is e néven Vargyas-széknek nevezetett, tehát 9 község központja e falu volt.

E könyv a kiadó nagy áldozatáról tanuskodik, a tanulmány komoly művelői örömmel fogadják azt, kiadó és szerkesztő marandó emléket állítottak benne maguknak, melyet az ezredéves kiállítás történelmi osztálya is figyelmére fog méltatni.

A—a.

Miczikémnek.

Meg van tehát, a mit az egyház kíván, te óhajtottál és a társaság eddig kifogásolt — meg vagy keresztelve.

Kevesebb lesz-e, avagy több a keresztéd? Nem voltál-e eddig oly keresztény, mint bárki más? Nem hittél-e Istenben? — nem szerettél-e felebarátaidat? az embereket, — a kik bizony nem mindig vi zozozzák a szereteted. Nem bocsátottál-e meg az ellened vétkezőknek? — ha volt, ha lehetett volna valaki, a ki a te ártatlan tisztaságod ellen vétkezett. Nem tisztelted-e szülőidet és nem szeretted-e a testvéreidet?

Ártatlan gondolataid vétkesek lehettek-e. És mégis kívántad, hogy megkereszteltjünk. Kívántad, mert a társaság követeli.

Hát több-e a forma a lényegnél? Hát nagyobb-e a hitünk, ha formát adunk neki? Hát inkább fogsz-e hinni Istenben? inkább fogod-e tisztelni a szülőidet, szeretni testvéreidet, felebarátaidat? És inkább fogsz-e lemondani, tűrni, szeretni? És inkább fogsz-e megbocsátani?

A forma meg van. Most már keresztény.

Eddig nem voltál az; azt mondja az egyház. Eddig is az voltál; azt mondja szíved, hited, meggyőződésed. Az az örökön vérző seb, melyet Krisztuson ütöttek, a te sebed is volt. Az Igazság szentségét akarta a dárda rozsdás vasa, a hatalom irigykedése örökre nemává tenni.

És ime! a meghaltak hitt Igazság fel-támadott és elmenne, megtanítani minden népeket.

És az „Igazság” hirdette, hirdeti a hitet, az engesztelést, a jót, a szépet, a hazát, a szabadságot! — És az „Igazság” nem múlt el, sőt a pünkösdi „tűzes nyelvek”-kel hirdetőinek száma megokszorozódott. És az „Igazság” évezredek után is él és élni fog örökké!

Eddig pogány voltál; azt mondja az egyház. Keresztény voltál eddig is; sugallja szíved őszinte, meg nem hamisított érzése.

Hát a pogánynak nincs-e Istene, avagy külön Istene van? Hát azt hisszük-e mi keresztények, hogy nekünk külön Istenünk van, a ki csak rólunk gondoskodik? S ha nem hisszük, — a minthogy nem hisszük — miért zárjuk ki magunk közül a nem keresztényeket? Hiszen egy Istennek vagyunk gyermekei és így testvérek vagyunk az Urban, az örökkön „Élőben”.

Felvetted a keresztiséget. Öntudatosan vetted fel. Maradj meg mellette. De tudod-e mi a keresztiség?

Az a kereszt, melyre a lelkiismeret szabadságának legnagyobb mártírját felfeszítették — sulyos örökség. Legyen neked könnyű!

Az a kereszt nemcsak a szeretetet, a hitben való állhatatosságot, nemcsak a felebaráti szeretetet, a szülők iránti tiszteletet, a Hazához való önfeláldozó ragaszkodást hirdeti, — az a kereszt az önfeláldozás, a lemondás, a türes és szenvedés keresztje is.

Ha nemcsak hinni, szeretni, tisztelni tudsz, hanem tudsz önfeláldozó lenni, lemondani, tűrni és szenvedni, — akkor keresztény vagy a szó igaz értelmében.

A keresztények is utobb különösen a protestáns keresztények története tele van keresztstl. Az üldöztetések minden kigondolható keserve reá fordult a keresztény hívőre; de a máglya füstjének sűrű homályában is reá ragyogott egy fénylő sugár az „üdvözítő” keresztjéről. És e sugár hirdette: „Hídj és remélj.” „Hidd az Istent és remélj a jövő életben.”

Oh! boldog dolog a megpróbáltatások nehéz napjaiban hinni. Hinni Istenben a ki „mindent itt jelen van.” Hinni, hogy az a mit tettünk neki kedves; habár az embernek más-kép is itél meg, ha megnyugtató nagyon remélni a „jövő életben” hol találkoznak szereteteink és a hol számot adhatunk e világi sáfarkodásainkról. Hány hívőnek ad megnyugtást e hit, e remény?

Hídj és remélj! Gyöngye lelkedet ne tépdesse soha a kétely. Mert a kétely előbb-utóbb a kétségbeesés. A kétségbeesés pedig a lélek halála.

Hidd az I tent, az örökkön valót, a ki irányítja lépteinket, a ki lombot ad a fának, erőt a mezőnek, fényt a csillagnak, meleget

a napnak, szárnyat a madárnak, dalt a fülemének, gyümölcsöt terem a virágból, üdév teszi a tavaszt, életet adott szülőidnek és neked, Hazát ad a honatlannak, szeretetet lehel a szívverés, egyesíti a rokon lelkeket. Hídj az Istent, nem a bosszualló, hanem az engesztelő, a szeretet Istent. A ki megbocsát, a ki hívelenk nem a rosszat; de a jót keresi. A ki nem meg félemit; de magához ölel. Hidd az Istent és remélj. Remélj ez életben a jót, — és azután a viszontlátást.

Ha nem remélnék, kialudnék a világító nap, mely életünk útját bevilágítja. Dermetté lenne a levegő, melyet beleglegzünk. És temető lenne jövőnk, melyben pedig bizunk, hiszünk.

Remélj. A remény az élet. És az élet remény.

Hídj és remélj, de e mellett szeress. A szeretet az élet tövise, sivatag utjain pihenésre hívó víz, hol a fáradsalmakat elfeledjük. A tövissek vérző sebé meggyehitjük, és a melyből erőt merítünk az élet további küzdelmeire.

Lehet, hogy a szeretet töviset hord magával. Inkább fog épetni a seb ha kihuzod a töviset.

Tudd meg, hogy tűrni, le mondani, szenvedni kell. Mit kívánsz? A rózsza erdőnek tövise megsebzí kezded.

A hivalkodó fenyeget nem hoz virágot. Az illatos ibolya nem ad gyümölcsöt. A csalogány dala elnémul. Mit kívánsz tehát, hogy csak a te életed legyen zavartalan, ment minden küzdelemtől, minden szenvedéstől?

Ne kívánd. Egy csepp öröm édessé tud varázsolni egy megmérgezett tengert.

Vezéreljen élet utadon a hit, — remény, — szeretet és boldog leszsz. Erőt meritesz belőlük az élet küzdelmes útjára.

Varázserőt a kétkedők ellen. A megnyugtást a lélek hánykodásaiban.

Meg van a mit óhajtottál.

Jer karjaimba „Judith.”

Bónis István.

Az első emberek nyelve.

Irta: Mephisto.

Ha sikerülne két felnőt s normális lelki tehetségekkel bíró embert hipnotikus álomba meríteni s szuggerálni neki, hogy a hipnotikus álomból való fölébredés után semmire ne emlékezzen, ami vele a hipnózis előtt történt, sőt feledkezzen meg az emberekről és az emberi nyelvről, — ha ezt szuggerálnók s e két embert a Csendesóceán valamelyik lakatlan szigetének két különböző pontján kitennők a partra azon szuggesztióval, hogy egy fél nap múlva ébredjenek föl, s mi anélkül, hogy bennünk megláthatnának, megfigyelnök őket: akkor az emberi nyelv eredetének problémáját igen könnyen megfejthetnők.

A monda szerint egy régi egyiptomi király próbált féig hasonló kísérletet: két ujon született gyermekek átadott egy pástornak azzal az utasítással, hogy a gyermekeket kecskével szoptattassa, egy szót se ejtsen ki előttök, s figyelje meg, hogy micsoda szót fognak először kiejteni; állítólag frig nyelven a „bekosz” szót mondták ki, a mely annyit télesen, mint: kenyer. Ez azonban tiszta képtelenség, mert a gyermekeknek előbb kellett a gabona, őrlés, sütőkemence, tűz sülés fogalmait ismerni, mert a „bekosz” fogalmában ez mind bent van. Ez a kísérlet épp úgy nem érdemel semmi hitelt, mint II. Frigyes és IV. Jakab skót király hasonló kísérletei.

A Biblia szerint az emberek a nyelv fogalmát Istentől kapták, s készen kapták a héber nyelvet. A történelem azonban, és különösen a nyelvtörténelem mást mond.

A héber nyelv a nyelvek óriási nagy országában igen magas polcon áll, s a legelső nyelvnek sokkal fejletlenebbnek, sokkal tökéletlenebbnek kellett lennie. Minden élő nyelv minden nap minden órában tovább fejlődik, előre, bővül és tökéletesedik. Hogy a többi, a hébernél sokkal tökéletlenebb nyelvek visszatejődtek volna, ez a foltézés tehát meg nem állhat. A nyelvtudomány bebizonyította, hogy a héber nyelvnek olyan állása van, mint pl. az indogermán nyelvek ősalakjának, a nyelvcsztrinak, a chinainak, vagy az altáji nyelvnek. Mindhárom három óriási nyelvcsalád kiindulási pontját jelzik, de minden jel arra mutat, hogy mindhárom egy közös, a szanszkritnál még régiebb, s ma már ismeretlen nyelvből eredtek.

Ez a szanszkrit előtti nyelv a Kr. előtti második vagy harmadik ezredben még virágzott, s az allegorikus bábeli zűrzavar előtt ez volt az emberiség nyelve. Hiába való kísérlet e nyelvet felkutatni, s milyenségeről már csak következtetések után nyerhetünk tudomást.

Egyszer egy angolnak valamelyik chinai városban nagyon gyanus éltel hoztak. Tudni akarta, hogy micsoda húst kapott, de egy szót sem ismert a chinai nyelvből kérdezni akarta, hogy kacsa-e és így szólt:

— Kvák kvák?

A chinai persze rögtön megértette, s felet is rá.

— Ban-van!

A mi kétségkívül annyit jelent, mint kutya. Ebből az esetből származik a nyelvtudósok ban-van elméletének neve, a mely szerint az első emberek első szavai csupa

hangutánzások voltak. Ilyen hangutánzó szó különösen sok van a szanszkritban, valamint minden nyelvben. Ezek a tudósok Pope álláspontjára helyezkednek, a ki azt állította hogy „a hangnak úgy kell megjelenni, hogy a jelentésnek visszahangja legyen”. Ha azonban látjuk, hogy a hangutánzó szavak mennyisége a többiekhez képest minden nyelvben elenyésző csekély, s hogy a hangutánzó szavak jórésének oly gyökere van, a mely nem hangutánzás: ez az elmélet könnyen megdől. Sőt a filozóf Congillacat határozotlan tiltakozik az emberi méltóság e lealacsonyítása ellen, a mely szerint az ember a madaraktól és az állatoktól tanult beszélni.

Egy másik elmélet szerint az ember öntudatlan kiáltásai, az indulatszók képezik a nyelv alapját. Ez az interjekcionális elmélet, a melyet Müller Miska igen helyesen nevezett el bu-bu elméletnek. De hiszen az állatoknak is épúgy vannak indulatszavai, mint nekünk s akkor az a régen megdöntött tétel áll elő, hogy az állatoknak is van nyelvük! Hogyan lehet indulatszavakból gyököket képezni és fogalmakat alkotni? Nem, nem ily kalandos a nyelv eredete, s a bau-vau és bu-bu elmélet a mai tudományos elmélet mellett éppen olyan, mint az őskori harcos kőbaltája a mai Krupp-ágyu mellett.

A nyelv eredetét csak a nyelv elemzésével lehet kutatni, s ma már a kérdés csak a körül forog, hogy köznevekből fejlődött-e a nyelv, vagy tulajdonnevekből?

Locke, Condillac, Smith és Dugald Stewart szerint először minden név tulajdonnév volt. Mikor az őseber az első barlangot meglátta, s névvel jelölte meg, számára csak az az egy barlang létezett, s neve tulajdonnév volt. Később, mikor más barlangokat is látott, az első barlang jutott eszébe s önkénytelenül is a régi barlang nevét adta az újaknak is, és így lettek a tulajdonnevekből köznevek. Ezt az elméletet látszik bizonyítani az a körülmény is, hogy pl. a kis gyermek, a ki ismeri a „papa” fogalmát, de még beszélni nem tud, mindenkit a papa névvel szólít meg és az a szegedi kis fiu a ki Budapestre kerülve így kiáltott fel: „Ejnye, de nagy Tisza ez a Duna!” „Azaz nála a Tisza-tulajdonnév egyszerre köznévvé lett.

Leibniz azonban más véleményben volt. Szerinte minden név az illető fogalomnak valamely jegyét jelenti. Pl. a szanszkrit nyelvben a barlang—untar, annyit jelent, mint „között”, „bent”, a belül levő, — a latin cavea és caverna pedig kívájtat jelent. Tehát igaza van Leibniznak, mikor azt állítja, hogy mielőtt az őseber a barlangnak nevet adott: ismernie kellett a kívájt, az ür fogalmát, az a valamennyi név először egy tulajdonságot jelentett, és csak azután lett név.

Hogy az első fogalom ige volt-e vagy főnév, a fölött is sokat nyilatkoztak. Ki tudná eldönteni, hogy mikor az első család egyik tagja farkast látott, hogy a „farkas”, a többieknek, mit kiáltott, azt-e, hogy „farkas” vagy hogy „jön”?

Az igével nem fejezhette ki, amit akart, amde a főnév csak származék és nem gyökér volt, mely igéből vagy melléknévből származott.

Az eddigiek azonban meggyőzték bennünket arról, hogy az első emberek nyelvének a kotó elemektől, az első gyököket a tudomány mai álláspontja mellett csak következtetések után találgathatjuk, de hogy hogyan keletkezett, hogyan alakult elemeiből az első nyelv csodaszzerű szerkezete, azt eldönteni nem tudjuk. — A Biblia és a korán elvág minden okoskodást, mikor azt mondja, hogy az első ember a kész nyelvet ajándékkal kapta, de a nyelvtudomány itt nem állhat meg, tudni akar s a nyelvnek, mint létező szervezetnek, mint felépült szerkezetnek alapjait ismerni akarja. Sikerül-e majd a késő századok elméletei közül valamelyiknek, vagy ez elméletek valamelyi összegeztetésének eltalálni az igazat: most még nem tudhatjuk. Elméledni róla, mindenesetre érdekes és hálás dolog.

Szerkesztőségi üzenetek.

M S. Helytt Igen helyesen teszik, ha egyetükben mentől több képkiállításí sorsjegyet árusítanak el. E nemes törekvésükkel azt fogják bebizonyítani, hogy van értékük a művészet iránt s azt bármily csekély erővel is, de támogatni óhajtják. Nemes példájukat bár a többi egyetlek is követnék.

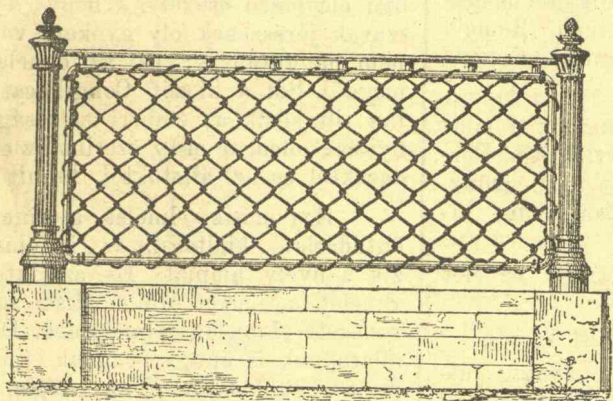
Igaznak. Torda. Az elvi dolgokat kár személyekhez kötni. A közkatona is adott esetben vezér lehet. Az elveket, nem az őket hirdető személyekért, hanem magukért kell szolgáljuk és kövessük.

Eris. M. Vásárhely. Ma már oda jutottunk, hogy az ember annyit ér, mint a mennyi vagyona van; vagyonának mérlege azonos szellemi ereje nagyságával, becsülete, tekintélye és befolyásával. — Ha valaki szegény, lehet a legjellemesebb, keblében legjobb intenciók, legemberszeretőbb tervei, az mind semmit érő a külvilág előtt; megnyugtást adhat az egyednek, bátoríthatja a küzdesre, de küzdelme méltatva vagy elősegítve nem lesz mások által soha, mert a vagyon a társadalom emeltjéje.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szitaáru gyára,
KOLOZSVÁRT.

Torda-utca, Nagy testvérek volt sark-raktárában.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonatait; majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági, magtár és élektároló ablakok rostélyzatát; áthányó rostak szén, koks, kavics, föld és porond válogatásához; szikra fogók cséplő- és egyéb gépekhez.

Nemkülönben zöldre festett lágy szövet szelelő-rostak, Backer-féle rostak és egyébféle használatra vas-, réz- és czimszövetek, sarkosarak különféle mintákban; Kruppa sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fakeretbe foglalt rostak, sziták különféle cze-lokra, igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számíttatnak. Aczél tuskés sodrony kertek, delelők stb. bevonásához jutányos árárt fel is huzatják.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

A nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

289. [9-20] teljes tisztelettel: **LÉBER GYULA.**

VALÓDI

GYÓGYSZER MALAGA

vegyelemzések bizonyossága szerint legjobb sikerrel alkalmaztatik a gyengeségeknél, lábbadozóknál, nemkülönben gyermekeknél, ugyisint kitűnő hatása van a vérszegénység-nél és gyomor-gyengeségeknél.

Továbbá

Sherry, Madeira, Portlandborok, valódi franczia Cognac stb.

egész és fél eredeti üvegekben a bej l-nt tt védjeggyel.

Oscar Dudić & Co.

külföldi nagykereskedő. 294. (3-6)

Kapható Kolozsvárt: a gyógyszerárakban és kávéházakban.

OROSZ SZÉPÍTŐ KÜLÖNLEGES SÉGEK

Orosz császári udvari szállító Moszkva. 88. (18-20)

„Venus crême“ bőr konzerváló szer. Kitűnő, teljesen ártalmatlan cosmeticum, kiváltképpen hasznos a bőr zsírfénye és érdessége ellen; a bőrt vakító fehérre varázsolja, a ráncok és redők képződését megakadályozza és megóvja az arcz-szin fiatalos frissességét. A „Venus crême“ nem tartalmaz semmi zsírmű anyagot, azért soha sem avasodik s az év és nap bármely szakában minden ártalom nélkül alkalmazható. A t. közönséget saját érdekében kérjük, hogy az itt levő véd-jegyre szigorúan figyeljen. — Ára 2 frt.

„Eugenie“ folyópép mirtus-virá-gokból, a virágzó, üde arcz-szin ál-landó megőzésére. Ugy az arcznak és nyaknak, mint kéznek és karoknak gyönyörű lágyaságot és márványszerű tisztaságot kölcsönöz: a bőr minden érdességét és foltosságát megszünteti. Ára 2 frt.

„Eugenie“ vörös folyékony arcz-kenőcs, teljesen ártalmatlan. Az ajk-nak, arcznak és füleknek szép termé-szetes rózsaszínűt kölcsönöz: villamos fény mellett is természetes színben tűnik fel s 3 napig is tapadva marad a bőrön. Ára 1 frt 50 kr.

„Eugenie“ hintőpor fehér, rózsá-szin és crême-színben, tartósan és ész-revéltlenül tapad s a bőrnek termé-

Főraktár: **Burger Frigyes** gyógyáru-, vegy-szer- és illatszertároló, Kolozsvárt, (főter, gr. Rhédey-ház.)

Saját találmányu és nevére szabadalmazott

Lóhere cséplő szerkezetet

bármelyik gépre lehet alkalmazni.

A lóherét vagy luczernát egyszeri beadással tisztán kicsépli. Naponta képes 7 mm. tul 12 mm.-ig kicsépleni.

Ezen szerkezetet házilag el lehet készíteni, csekélybe kerül. Ötven forintért hajlandó vagyok minden géptulajdo-nost betanítani.

Bővebb felvilágosítást levélben adhatok.

Czímem: **GOMBOS JÓZSEF** mezőgazdasági gépkezelő, u. p. Szász-Régen. 272. (9-9)

Van szerencsénk a nagyérd. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Kultorda-utca 9. számú városi telekről (hol most épület-munkákat faragtunk)

sírkő-raktárunkat

Kultorda-utca 12. szám

(téma 3 sarok)

saját helyiségeinkbe helyez-tük át.

Ugyanottan megfelelő **műhely helyiségeket** építtetvén,

raktárunkat kibővítettük.

Carrarai, Tyrolai, Sziléziai márványok, mindenféle Gránitok, Syenitok, közönséges mészkövek nagy választékban és a legolcsóbb árban kaphatók.

Brassóban (Egress-utca 21-ik szám alatt)

fiók-raktárt nyitottunk.

Rajzok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Elvállalunk mindenféle kőfaragó munkákat.

360. (2-10)

Teljes tisztelettel
NAGY TESTVÉREK.

A bécsi nemzetközi élelmezési- és hadsereg ellátási kiállításon

„Wien-Rotunde 1894.“ kitüntetve!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

kristálytisztá égvényes vasas savanyúviz.

Vérszegénységen alapuló betegségeknek, a gyomor és az idegrendszer bántal-mainál és női bántalmaknál megbecsülhetlen gyógyhatású kellemes ital!

Legfelségesebb ízű „borviz“ — a maga nemében párat-lan hatású „gyógyító víz“!

Elsőrangú aczél-forrás!

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb, de mindenekelőtt olcsóbb ásványvizet képzelné sem lehet.

Egy literes üveg víz ára üvegcserepéssel 10 k ajezár.

10 üveg, vagy nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árkedvezmények.

Kolozsvárt főraktáron:

SEGESVÁRY és TÁRSAI uraknál.

Tisztelettel:

GYÖRGY JÓZSEF, a forrás kezelője.

925. (55-x) (Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye.)

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

Legjutányosabb árak!

Alóirotnak van szerencsége a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy közbe-jött okok miatt

üzletét megváltoztatni kénytelen.

S mivel ez halasztást nem szenvedhet, ez okból **raktáron levő összes**

BUTORKÉSZLETÉT

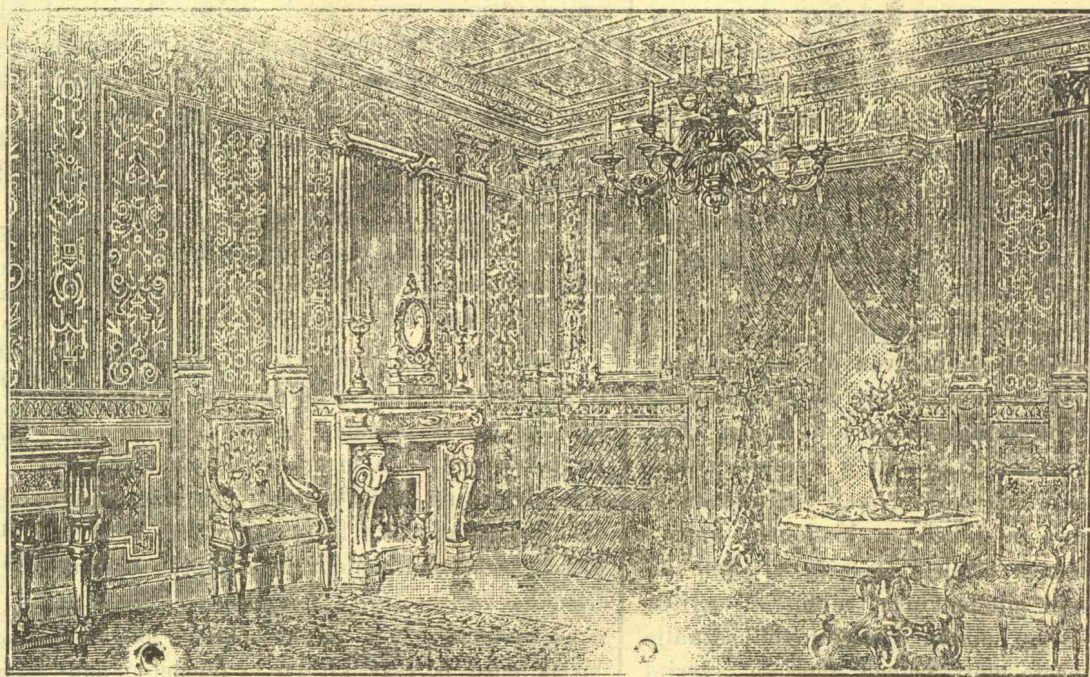
gyári-, illetőleg az előállítási áron alól is kiárusítani óhajtja.

Raktáromban kaphatók: általam készített kárpitos töltött butorok, egész garnitúrák, kisebb grupp-garnitúrák. Szalonba való fantasie darabok. Diszesen montirozott ülőkék (Hokerlik). Montiro-zott fantasie asztalok, fall- és sarok-diszek. — Barock, Consol és Rococo-típusok; továbbá férfi szobába való diványok és egyes karszékek, heverő diványok. Ezekon kívül sok itt elő nem ismolt töltött butorok, felder-, löször- és Afrique-madrál czok. (Löször madráczok felelősség mellett.)

Feleslegesnek tartom készítményeimhez bővebb magyarázatot fűzni, tanuskodik a mellett 24 évtől fennálló üzletem és a nagyérdemű közönség bizalma.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

115. (17-52)

Legjutányosabb árak!

Kiváló tisztelettel maradtam:

DUCHONY JÁNOS, karpitos.

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

PÜNKÖSD ÜNNEP ELŐTT.

22 kr. 1 méter jó mosó Creton,

200 különböző mintákban.

25 kr. 1 méter legfinomabb mosó

Wolle.

30 kr. 1 méter divatos atlas

Satten.

36 kr. 1 méter igen finom atlas

Satten.

55 kr. 1 méter legfinomabb atlas

Satten (legujabb.)

36 kr. 1 méter gyönyörű fran-

czia Batiz Mouslin.

20 kr. 1 méter csikos vagy #

szóttas. Előbb 30 kr. volt.

23 kr. 1 méter igen szép Ruha

Zefir. Előbb 35 kr. volt.

28 kr. 1 méter duplaszéles Női

Ruhakelme.

56 kr. 1 méter Női Ruhakelme

legujabb.

18 kr. 1 méter jó minőségű Chif-

fon vászon.

18 kr. 1 méter Alföldi vászon,

mindenre használható.

16 kr. 1 méter alkalmas csipke

Netz Függöny.

18 kr. 1 pár Női gyapot keztű

minden színben.

13 kr. 1 pár Női harisnya, min-

den divatos színben.

1.95 kr. 1 drb. selyem Esőernyő

Uraknak és Hölgyeknek

1.90 kr. 1 drb. selyem Napernyő

divatos szép fogantyúval.

1 frt 1 drb. férfi Napernyő csikos

vagy sima.

1.20 kr. 1 drb. Uri ing, fehér

vagy színes.

90 kr. 1 drb. igen hasznos Tu-

rista ing, sima és csikos.

1.60 kr. 1 pár nagy ablakra való

Tunis függöny.

2.90 kr. 3 drb. ágy- és asztal

Tunis terítő.

2.40 kr. 1 drb. 3 mt. hosszú, 2

mt. széles nagy szőnyeg

70 kr. 1 darab Női Mider, de-

rék fűző.

1.80 kr. 1 darab igen jó olajos

Paplan.

6.70 kr. 1 drb. selyem Paplan,

kék, rósa, bordó színben.

4.50 kr. 1 drb. Mátrázcs tengeri

fűvel töltve.

Legjobb és mégis legolcsóbb FÖDÉLCSERÉP, Szent-Királyi Árpádnál SZÉKELY-UDVARHELYEN.

1000 lapos cserép például a kolozsvári pályaudvarig
15 frt 50 krba kerül.

Tudakozódásokra további értesítés.

17. (22—52)

FEKETE SÁNDOR

műlakatos mester,

Kolozsavart, Széchenyi-tér 20. szám alatt (Berde-féle ház.)

Elvállal mindenféle lakatos munkát, Balcon-,
sir-, lépcső-rácsokat; ugyancsak készít meg-
rendelésre biztonsági zárad, vas-szekrényeket
bármilyen alak és kivitelben, saját találmánya szerint.

JUTÁNYOS ÁRAK!

210. (15—20)

POSZLER GYULA NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT RAKTÁRA, Kolozsavart, Belhid-utca 3. szám.

Tavaszi és nyári idényre
minden versenyt kizáró olcsó, szabott árakban
kaphatók:

Nagy mennyiségű szörkalmék	28, 36, 50 krtól feljebb.
legjobb mosó kartonok	20, 25 "
Különleges divatos Zefírek	35, 40 krtól.
Fr. nevia batistok és gaze de panienek	35 "
atlas satenek különböző minta	33, 40, 45 kr.
Miederek, itt még nem létezett olcsó ár	65 kr., 1 firtól.
Fekete és színes napernyők	1 frt, 1-20, 1-70 és feljebb.
Csipke függönyök	16, 20, 25, 30 kr. és "
Nagy mennyiségű női és férfi esőernyők	90 krtól.

Ezen kívül: férfi ingek, gallérok, manchetek, nyakkendők,
csipkék, szallagok, divatos szalmakalapok, diszítések, mindennemű
bélésneműek stb.

Üzlettem elvei:

„Lelkiismeretes kiszolgálás minden irányban, szigorúan meg-
állapított és minden darabon feltüntetett szabott, olcsó árak!”

A n. és közönség becses látogatását kérve, tisztelettel

240. (13—x)

A FENNTI.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!
Szeplőket s májfoltokat, vala-
mint az összes Bőrtisztítatlansá-
gokat eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Salvator szappan.

Valódi minőségben csak a

DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

ESZÉKEN, felsőváros.

Egy téglly valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. — Egy üveg valódi Spitzer mosó-
viz 40 kr. — Egy darab valódi Salvator-szappan 50 kr. — Egy doboz
valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt. — Egy téglly kézpaszta 60 kr.

Figyelmeztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvé-
nyileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kértetik a t. közönség
csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.
300. [7—20]

ELVÉNNEZ HIVEN.

Minden óra regulázva
3 évi jótállás.

jót olesón eladni, sikerült különlegességeimet svájci
órakban a világ minden országában bevezetni. Ennek
következtében ajánlok: eredeti genfi goldin remontoir
uri órákat, legfinomabb precízió-művel legújabb
rendszer, elismert legjobb, felül nem mult minőség, ele-
gánsan cizellált tok, kettős goldin köpenyvel csak
4 frt 90 kr.

Ugyanaz háromszoros goldin köpenyvel csak 6 frt 50 kr.
Goldin hölgy remontoir órák legfinomabb minőség, cso-
dáatosan cizellált tokban háromszoros goldin-köpenyvel
csak 7 frt.

Valódi goldin-óralánc biztonsági zárral és elegáns
breloues-al, páncél, szemes, sport, dupla vagy tetszés
szerinti fazon csak 90 kr. 1a minőség 1 frt 20 kr.
Különös figyelemztetés a t. cz. vasuti-, állomás- és hajózási tisztvise-
lők részére. Az ismert valódi Roskopf F. E. Remontoir-anker órák, valódi
nikkel tokkal, elpusztíthatatlan művel, pontos járás 10 frt.

Csak addig, míg a készlet tart. — Szétküldés csak utánvétellel.

Valódi svájci zsebórák kivitelű áruház

Leon Silberberg, Bécs, I., Fleischmarkt 36.

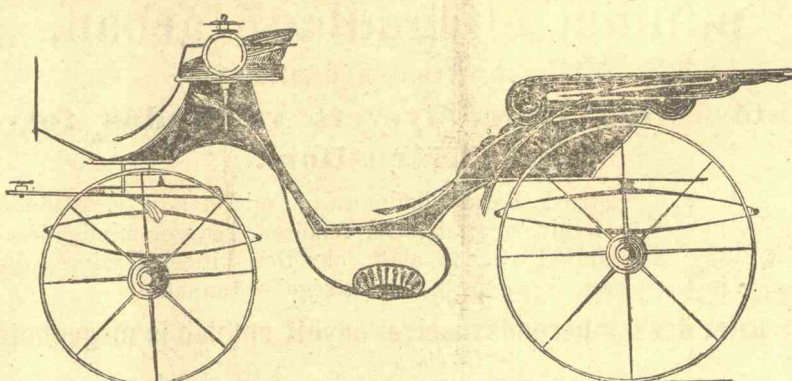
Képes árjegyzékek órák és ékszerekről ingyen.

334. (4—6)

Udvari András

kocsi készítő.

Kolozsavart, Hidfő-utca „Zöldfa”-vendéglő mellett.

Bátorkodom fölhiyni a nagyérdemű közönség becses figyelmét
üzletemre, hol készítek mindennemű ruganyos fényűzésű kocsikat;
elvéallalok nyerges (szatler) és fényező munkákat a legjutányosabb
ár mellett.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Raktáromon mindig nagy készletet tartok megtekintés végett
s a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok.

Nagybecsű pártfogását kérve

tisztelettel

377. (2—10)

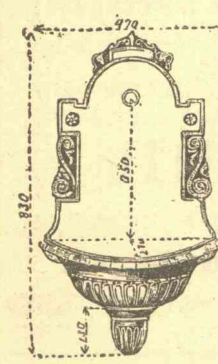
Udvari András,
kocsi készítő.

BARANYI JÁNOS

épület- és díszmű bádigos-üzlete, gáz- és vízvezeték szerelő

Kolozsavart, Széchenyi-tér 5. sz.

Elvéallalok kedvező feltételek és jótállás mellett minden e szakmába
vágó munkálatokat és tárgyak készítését; ugymint:

348. (5—10)

mindennemű vízvezeté-
kek, szagtalan ürítések,
villany-csengők, távbe-
szelők, szőkókutak sze-
relését, fűrdőszobák be-
rendezését, csatorná-
zást vas-, ólom- vagy
kőgyag csövekből stb.,
valamint külső épület-
munkákat rajz és minta
szerint bármennyű fémekből elkészíteni. Továbbá
tízletben kapható és megrendelhető konyha-
berendezések és minden itt felsorolt munkálatok
javítását olesón eszközölöm.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók. — Mindent jól,
gyorsan és olesón készítek!

Magam b. pártfogásába ajánlva tisztelettel

BARANYI JÁNOS.

épület-, mű-bádigos és mű-vízvezeték szerelő.

Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmiedl
mondja a német példabeszéd.

Joggal mondhatom én is ezt az üzletemről, mert csak egy ilyen nagy
üzlet képes óriási mennyiségű árucikkeket készpénzen s más előnyök mel-
lett megvenni, a mely előnyökben a vevő okvetlen részesül.

Magánvevőkhöz gyönyörű minták ingyen és bérmentve.
Gazdag mintakönyvek, a melyen még soha sem volt, sza-
bóknak bérmentetlen.

ÖLTÖZETEKRE VALÓ KELMÉK

Peruvien és dosking a magas clerus számára, szabályszerű kelmek a cs. és
kir. hivatalnok-, veterán-, tűzoltó-, tornász-, cseléd-egyenruhákra, teke-
és játékasztalokra és kocsí bérletre. Nagy raktár steier, tirol és ka-
rintiai Lodenekből férfi és női ruháknak — eredeti gyári áron — oly nagy
választékban, a melyet egy 20-szoros verseny sem tud elérni. Nagy vá-
laszték finom és tartós női posztókból, divatos színekben. — Mosó sző-
vetek, utazó plaidek stb. 4 firtól 14 firtig. — Szabó hozzávalók: bérletek,
gombok, tű, czérna stb.

A ki jó, értékes és tartós gyaipju-szövetet keres, nem pedig a szabó
fáradtságára sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFKY JÁNOS-hoz BRÜNNBEN.
(Ausztria Manchestere.)

Állandó posztóraktár fél millió értéken felül.

Szétküldés csak utánvétellel.

Óvás! Ügynökök és hálalók gyakran használják fel a „Stikarofsky
áru” nevet kétes értékű cikkeikre. Figyelemztetik a t. közönség, hogy ilyen
egyéneknak semmi feltétel mellett sem adok árukat eladásra. 141. (24—24)

A legkitünőbb rovarirtó szer.

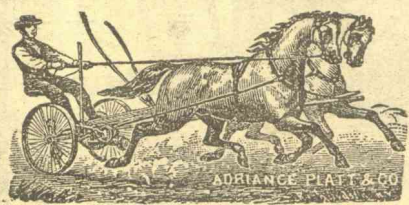
Zacherlin

A legkitünőbb rovarirtó szer.

Kapható Kolozsavart: Adler Sámuel, Barcsay Manó, Bojáky Sándor, Boskovics József, Consum Verein der Stats- und öffentlichen
Bediensteten, Flóra Gyula, Gergely Ferencz, Ifj. Vikol Gergely, Haraszthy Jenő, Havas Armin, Hirschfeld Sándor, Jemey Lajos, Kánya Sándor,
Kovács P. és fiai, Magyarosy Gyula, Moldován József, Marusan Bogdán, Papp Ernő, Papp Kristóf, Papp László, Ifj. Pere István, Rosenthal
Samu, Segesváry és Társai, Somlyay László, Taub Náthán, Tihanyi Adolf, Weiss József, Wertheimer Vilmos és Wolf János uraknál. — Kolozs-
Monostoron: Kutsek István és Goldfried Mihálynál. — Bánffy-Hunyadon: Beke J.-né, Lupka és Veress uraknál. — Szamosujvárt: Csillag Kristóf
és Lengyel Ödön uraknál. — Marosujvárt: Simon Pál és Virág Tamás uraknál. — Továbbá minden kereskedésben és gyógyszerárban, a hol
Zacherlin-plakát van kifüggesztve. 204. (6—12)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

172. (30—50)

Adriance, Platt & Co.
new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselősege”

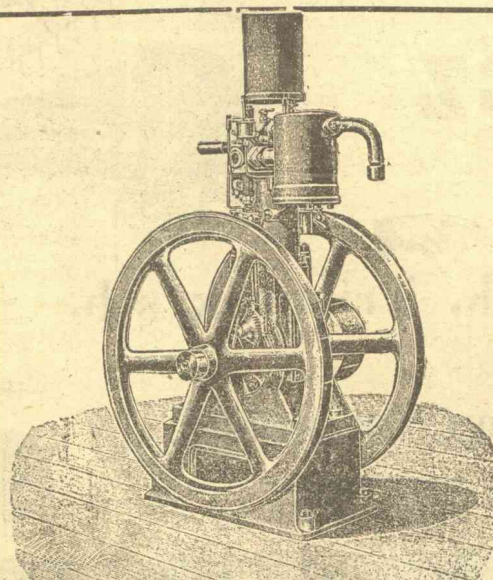
Fűkaszálo,

Marokrakó, arató

és Kévekötő arató

gépsire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Bánki

C a b e t a z z

szabadalmazott

1, 2 és 4 lóerejű

gazdasági

Petroleum

Motorok

képviselősege

Mindennemű kipróbált szolid
kivitelű gazdasági gép jutá-
nyos beszerzése.

Nyári idényre ajánlunk kitünő
minőségű és jutányos áru:

gépolaokat,
kocsi-kenőcsöket,
petroleumot,
zsákokat, ponyvákat, kőszent,
vasneműeket, továbbá
Megbízható Műtrágyákat.

Az egyetlen tökéletes, ujonnan szabadalmazott
önműködő

szóllóvessző- és növény-permetező

„SYPHONIA”

fömlül minden eddig ismert permetezőt,
mivel önműködően permetez.

Sok ezer ily permetező van már al-
kalmazásban és ugyanannyi elismerő bizo-
nyítvány tanuskodik arról, hogy „Syphonia”
szerkezete minden más hason-czélú szer-
kezetet fölülmul.

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gép-gyár,

különlegességi gyár borsajtók és gyümölcscsértékesítési gépek számára.

BÉCS, II/1. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és számos elismerő nyilatkozatok ingyen. —
Képviselők felvételnek. 170. (9—10)

FÉMÖNTŐ.

Vörösréz, sárgaréz, bronz, zink öntvényeket készít modell avagy rajz szerint; bármilyen rendszerű szivattyukat készít javít; cséplőgépek igazítását s elromlott részeinek kicserélését elvállalja; szeszgyári-, fürdő-, bor- és sörcsapokat, szóval a fémöntés és esztérgálás körébe vágó minden munkát felvállal 342. (3-10)

Hart Hermann

37 év óta fennálló fémöntő és esztérgályozó műhelye, Kolozsvárt, Külmonostor-utca 84. sz.

TELEFON 264. SZ.

Van szerencsém a helyi és vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy Kurta-szappan-utca 5. sz. alatt

EGY BOR NAGY-RAKTÁRT

nyitottam.

Főelvem tisztá, természetes és nem műborokat a legkisebb haszon mellett árusítani.

A borok ára fogyasztási adóval együtt — 10 üveg rendel-ményénél — haza szállítva 30, 34, 36, 40, 46 és 70 kr. literenként. Rácziúrműs egy liter 35 kr.

Vendéglősök és tovább árusítók árkedvezményben részesülnek.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esd alázatos szolgálja:

201. (13-15)

WERTHEIMER MIKSA.

Készpénzfizetés mellett.

NEM MŰ-BOR.

Két ügyes fiatal ember

vas-, fűszer- és csemege-üzletemben alkalmazást nyerhet

Szekely-Udvarhelyen.

Egy vasosztályomban és egy fűszerosztályomban.

Ajánlatokhoz fénykép és bizonyítvány kérietik.

371. (3-3)

Ifj. Dózsy Antal.

TELJES VÉGKIÁRUSÍTÁS!

Tekintettel a helybeli nyomott üzleti viszonyokra, kénytelen vagyok üzletemet

teljesen és végleg feloszlítani.

Tisztelettel értesítem tehát a n. é. közönséget, hogy a rak-táromon levő összes áruimat, u. m. dus választékú valódi Richter-féle rumburgi, hollandi, irlandi és bécsi házi vásznakat, cre-tonokat, szőtteket, szőnyegeket, függönyöket, női és férfi kész fehé-rneműeket és asztalneműeket, a mostan érkezett újdonságokkal együtt

minden elfogadható árban,

készpénz fizetés ellenében,

hatóságilag engedélyezett végeladás foly-tán kiárusítom.

A mely felette kedvező alkalomra a midőn a n. é. közönség becses figyelmét felhívom, tisztelettel felkérem egyszersmind adósai-mat, hogy számlájukat 10 nap alatt oky-ten kifizetni sziveskedje-nek, miután nekem is súlyos kötelezettségeim vannak.

Az üzlet összes berendezéseivel együtt en bloc is megvehető.

Tisztelettel:

265. (12-20)

GÁMENTZY MÁRTON,
(Kolozsvár, fűtér, gr. Teleky-ház.)

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete,

KOLOZSVÁRT,

Fűtér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek. 3. (29-x)

A Belközép-
utca 2. sz. alatt,
a Helfy-háznál lévő
GÁMÁN JÁNOS
ÖRÖKÖSE

KÖNYVNYOMDÁJA

ALAPITTATOTT 1860-BAN.

ajánlja a legújabbban teljesen modern berende-zést nyert és sokszorosán megnagyobbított vállalatát.

Könyvek, folyóiratok, rovatos iven, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok

gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készíttetnek.

Az összes közsé-gi nyomtatványok állandó kész-letben!

286. (5-x)

Egy hold négyszögben nagy kert és két lakrész

istállókkal

olcsó árban eladó

Köktér-utca 44., 46. szám alatt.

Értekezhetni Kurta-szappan-utca 4. sz. alatt, Seemann Ágostonnál. 382. (1-3)

Eladó Kolozsvárt, a belváros közvetlen közelében, szolidan épített, kényelmes beosztású

CSALÁDI LAKHÁZAK,

külön udvar és kerttel, 11 évi adómentességgel.

Továbbá tőkepénz elhelyezésére rendkívül kedvező, 6 és 7%-ot jövedelmező

egy és két emeletes bérházak,

még 10 évig adómentesek.

Ugyanitt azonnal kiadandó 2 családi ház szép udvar és nagy kerttel.

Értekezhetni Nagy-utca 7. szám alatt, Török Sándor fűszerkereskedővel. 306. (8-8)

Kolozsvári első nagy kályha-raktár.

Belmagyar-utca 9. sz.

Bel- és külföldi

porcellán, majoli-ka, agyagkályhák a legnagyobb választékban.

A legújabb minták szerint készült kályhák egysze-rűtől a legelegánsabb ki-állításban és mindenféle színben.

Kandallók minden választékban.

Takaréktűzhelyek

a legelegánsabb kiállításban, praktikus szerkezettel.

Bármily nagy megren-deléseket — vidékre is — pontosan és jótállás mel-lett teljesít.

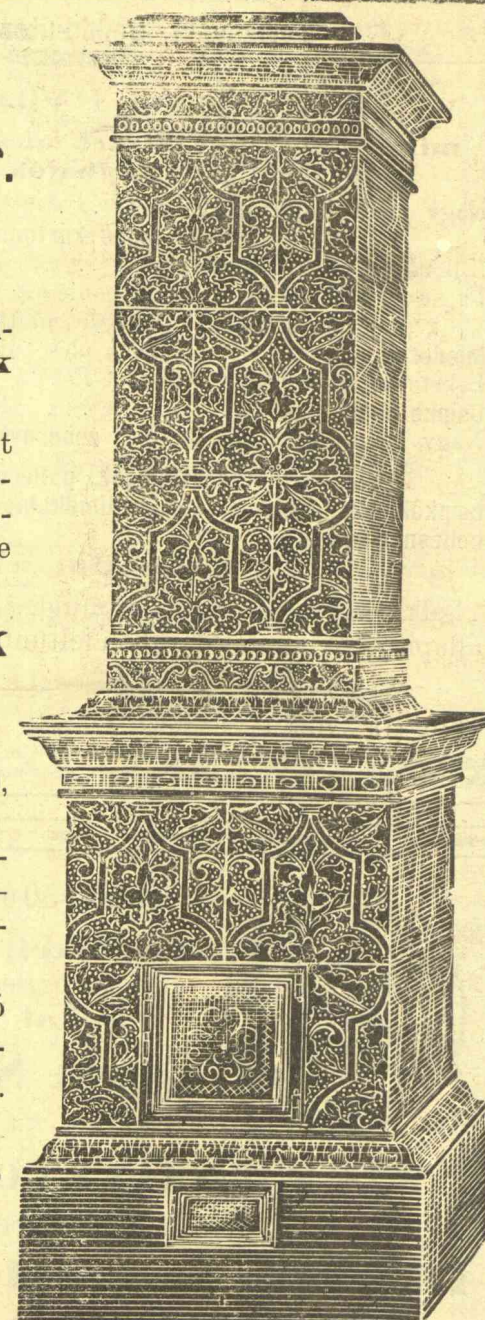
Az építési időnyre való tekintettel, a kályharak-tárt tessék megtekinteni.

SCHMIDINGER ALAJ.

és TÁRSA,

Kolozsvár, Belmagyar-u. 9.

244. (5-x)

Legjobb

arató- és fűkaszaló gépek

a D. M. Osborne & Co Anburn (Észak-Amerika) gyártmányai.

Kizárólagos raktár

fűkaszaló, marokrakó, arató és kévekötkből.

Tauffer Ferencz

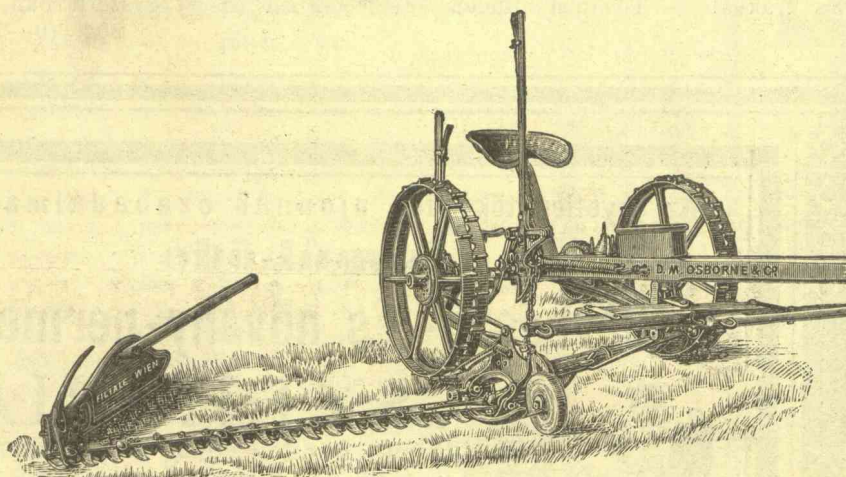
utódánál

KOLOZSVÁRT.

Gyári raktár szénagyűjtők, cséplőgépek, rosták, Trieurók stb. mezőgazdasági gépekből.

Angol és belföldi kerékpárok (Bicycle) és összes hozzá tartozó felszerelések.

Uj Pneumatikus gépet 150 forintért.

337. (7-x)

